

NOTA ANTENNEBELEID

raadsbesluit: 29-01-2014
datum inwerkingtreding: 07-02-2014

Samenvatting

Inleiding

- 1- De antenne-installatie**
- 2- Wet en regelgeving**
- 3- Antenne-installaties en gezondheid**
- 4- Belangenafweging**
- 5- Gemeentelijk antennebeleid**
- 6- Communicatieplan**

**Behoort bij besluit van de raad
der gemeente Haaksbergen**

d.d. 29 JAN. 2014 no.

De griffier,

Leeswijzer

Voor u ligt de beleidsnota Antennebeleid van de gemeente Haaksbergen. Deze beleidsnota is door de gemeente Haaksbergen opgesteld naar aanleiding van de discussies rondom de (voorgenomen) plaatsing van antenne-installaties in de gemeente Haaksbergen. Met deze beleidsnota wil gemeente Haaksbergen duidelijk maken wanneer en op welke wijze de gemeente bereid is mee te werken aan verzoeken om plaatsing van antenne-installaties binnen het grondgebied van de gemeente. In deze nota worden aan de hand van de actuele wet- en regelgeving de mogelijkheden en (beleids-)vrijheid van de gemeente ten aanzien van antenne-installaties beschreven. In deze beleidsnota wordt ook ingegaan op het gezondheidsaspect van het gebruik van elektromagnetische velden door antennes.

In **hoofdstuk 1** wordt een omschrijving gegeven van het begrip antenne-installatie en wordt ingegaan op de verschillende toepassingen van mobiele telecommunicatie. Ook wordt de werking van elektromagnetische velden in het kort uitgelegd in dit hoofdstuk.

Hoofdstuk 2 gaat in op de actuele wet- en regelgeving ten aanzien van antenne-installaties en op het standpunt van het Rijk en diverse andere instanties. In dit hoofdstuk wordt ook een beschrijving gegeven van de afspraken uit het antenneconvenant en de gevolgen hiervan voor het gemeentelijk beleid ten aanzien van antenne-installaties.

Naast de vele praktische voordelen, die aan het gebruik verbonden zijn, heeft de ontwikkeling van mobiele telecommunicatie ook geleid tot vragen over mogelijke negatieve effecten voor de gezondheid als gevolg van de blootstelling aan elektromagnetische velden. De discussie over de mogelijke gezondheidseffecten, de gehanteerde blootstellingslimieten en de standpunten van de Wereld Health Organization en de Gezondheidsraad worden in **hoofdstuk 3** beschreven. Dit hoofdstuk sluit af met een conclusie waarin het standpunt van de gemeente Haaksbergen is verwoord.

Gemeente Haaksbergen hecht veel waarde aan een gedegen beleid ten aanzien van antenne-installaties. Om tot een gedegen beleid te komen zullen de diverse belangen afgewogen moeten worden. Deze belangenafweging wordt beschreven in **hoofdstuk 4**. Naast de behoefte aan meer antenne-installaties vanwege het nog steeds toenemende aantal gebruikers van het netwerk is er ook behoefte aan goede informatie richting de bevolking. Het toenemende aantal antenne-installaties wordt door de tegenstanders als een bedreiging ervaren. De gemeente Haaksbergen heeft ook zelf directe dan wel indirecte belangen bij de plaatsing van antenne-installaties en locatiekeuzes.

Het gemeentelijk plaatsingsbeleid wordt uitgebreid omschreven in **hoofdstuk 5**. Na een beschrijving van de algemene beleidsuitgangspunten wordt onderscheid gemaakt tussen restrictief beleid en stimulerend beleid voor bepaalde gebieden in de gemeente. In de gemeente worden de volgende vier gebieden onderscheiden: bebouwde kom, bedrijventerreinen, sportterreinen en buitengebied. Deze gebieden zijn weer onder te verdelen in verschillende functies. Per gebiedstype en/of functie is aangegeven of voor dit gebied of functie een restrictief of stimulerend beleid wordt gevoerd. Tot slot wordt nog ingegaan op de plaatsing van antenne-installaties aan monumenten en gemeentelijke eigendommen.

Na hoofdstuk 5, volgt het communicatieplan. Voor het antennebeleid is een speciaal communicatieplan opgesteld. Het communicatieplan kan beschouwd worden als onderdeel (bijlage) van deze beleidsnota.

Samenvatting

De gemeente Haaksbergen is zich bewust van het grote maatschappelijke belang van goede telecommunicatie. De ontwikkelingen op het gebied van mobiele telecommunicatie volgen zich in rap tempo op. Zo kunnen medisch specialisten patiënten tijdens het vervoer naar het ziekenhuis van afstand monitoren door gebruik te maken van het UMTS-netwerk. Dergelijke toepassingen zijn alleen mogelijk als het netwerk stabiel, landelijk dekkend en betrouwbaar is.

Het aantal gebruikers van het mobiele netwerk neemt nog steeds toe waardoor het noodzakelijk is dat het aantal antenne-installaties uitgebreid wordt. Daarnaast is de gemeente zich bewust van de discussie over mogelijke gezondheidseffecten van blootstelling aan elektromagnetische velden en de hiermee gepaard gaande maatschappelijke onrust.

De gemeente Haaksbergen weet welke rol zij speelt binnen het hele vraagstuk omtrent mobiele telecommunicatie en is bekend met het standpunt van het Rijk en de VNG en de adviezen van de Gezondheidsraad, de WHO en de verschillende GGD's. Het gemeentelijk antennebeleid is gebaseerd op de thans bekende inzichten en geldende wet en regelgeving en ten aanzien van antenne-installaties.

Op grond van de geldende regelgeving heeft de gemeente geen beleidsruimte om de plaatsing van antenne-installaties om gezondheidsredenen te weigeren.

De gemeente zal zich via het Rijk, de VNG en het Antennebureau blijvend laten informeren over de nieuwste onderzoekresultaten van onderzoeken naar mogelijke (lange termijn) effecten van elektromagnetische velden. Daarnaast zal de gemeente Haaksbergen er in de jaarlijkse gesprekken met Monet op aandringen om veldsterktemetingen te laten uitvoeren, met als doel inzicht te krijgen in de gebruikte veldsterktes en de daaraan gekoppelde zendvermogens. De meetmethodes en uitkomsten van de veldsterktemetingen zijn openbaar. Indien nodig zal het gemeentelijk antennebeleid aangepast worden n.a.v. de meest recente wetenschappelijk erkende onderzoeksresultaten. Aan de hand van deze gegevens zal de gemeente Haaksbergen actief bevorderen dat de zenders afgesteld worden op hooguit het minimaal benodigde vermogen om de gewenste dekking te realiseren.

Bij de beoordeling van een locatiekeuze voor een antenne-installatie zal de gemeente alle spelende belangen (economische, maatschappelijke en stedenbouwkundige) tegen elkaar afwegen.

Het gemeentelijk antennebeleid is enerzijds gericht op het mogelijk maken van een landelijk dekkend netwerk en anderzijds zullen ook de belangen van de omwonenden, de leef-omgeving, het landschapsschoon en de stedenbouwkundige aanvaardbaarheid worden meegewogen. In het gemeentelijk antennebeleid wordt onderscheid gemaakt tussen restrictief beleid en stimulerend beleid. In gebieden waar antenne-installaties niet wenselijk zijn wordt een restrictief beleid gehanteerd.

Bij de plaatsing van vergunningsplichtige antenne-installaties (veelal masten) in de bebouwde kom dienen scholen en woongebieden zoveel mogelijk te worden ontzien. In de onmiddellijke nabijheid van scholen worden geen vergunningsplichtige antenne-installaties geplaatst. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van bestaande hoge gebouwen. Bedrijventerreinen zijn binnen de bebouwde kom de meest geschikte locaties. Wanneer plaatsing op een bedrijventerrein niet mogelijk is kan worden uitgeweken naar sportterreinen of andere knooppunten van menselijke activiteiten of bestaande infrastructurele elementen.

Voor het realiseren van een landelijk dekkend netwerk is het noodzakelijk dat er ook masten in het buitengebied worden geplaatst. In het buitengebied zal zoveel mogelijk aansluiting worden gezocht bij bestaande (bedrijfs)bebouwing en infrastructurele elementen. In

uitzonderlijke situaties zal medewerking worden verleend voor de plaatsing van een antenne-installatie in of bij een landschappelijk waardevol gebied, open landschappen, waardevolle bebouwing woongebouwen en zones voor laagvliegverkeer. In zulke gevallen dient het nut en de noodzaak te worden aangetoond en is site-sharing voorgeschreven.

Uit bovenstaande blijkt dat vergunningsplichtige antennemasten bij voorkeur niet in de woonomgeving worden geplaatst. Binnen een afstand van 200 m tot scholen worden geen vergunningsplichtige antenne-installaties geplaatst. De plaatsing van antenne-installaties in de woonomgeving wordt slechts overwogen als is aangetoond dat plaatsing buiten de woonomgeving op (zwaarwegende) technische bezwaren stuit.

Begrippenlijst

Antenne-installatie	Een antenne-installatie betreft het geheel van één of meerdere antennes, antennedrager, bedrading en apparatuur- of techniekkast met bijbehorende bevestigingsconstructie dat gebruikt wordt voor het verzenden en/of ontvangen van radiofrequente elektromagnetische velden.
Blootstellingslimieten	Aanbevelingen die door de Europese Raad van Ministers zijn gedaan, die momenteel door de regering op dit gebied gehanteerd worden. Deze aanbevelingen stellen maximumwaarden voor de elektrische veldsterkte waaraan de bevolking zonder gevaar voor de gezondheid kan worden blootgesteld.
(Antenne)Convenant	Uitwerking van het Nationaal Antennebeleid waarin afspraken zijn vastgelegd tussen rijksoverheid, de mobiele netwerkoperators en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). In het convenant zijn de voorwaarden vastgelegd voor de plaatsing van vergunningsvrije antenne-installaties kleiner dan 5 meter. Met dit convenant wordt voorkomen dat deze antenne-installaties onzorgvuldig worden geplaatst.
C2000	C2000 is het landelijke communicatiesysteem voor de hulpverleningsdiensten in Nederland. Het wordt 7x24 uur gebruikt door vooral politie, brandweer, ambulancediensten en bepaalde onderdelen van het ministerie van Defensie zoals de Koninklijke Marechaussee. Hulpverleners kunnen met C2000 communiceren met de meldkamer en met elkaar. Het systeem wordt ook gebruikt bij grootschalige incidenten en rampen (bron: www.c2000.nl).
GSM	Afkorting die staat voor: Global System for Mobile communications.
3G	Het huidige UMTS systeem. Zie hiervoor de begripsomschrijving UMTS.
4G	De 4e generatie van het mobiele netwerk, oftewel 4G, is de opvolger van het huidige UMTS (3G) netwerk. In Nederland wordt door de operators voor het 4G netwerk gebruik gemaakt van LTE (Long Term Evolution) techniek. 4G is sneller dan het huidige mobiele netwerk. Daarnaast biedt het 4G netwerk ruimte voor meer gebruikers en heeft het dus een grotere capaciteit. De invoering van 4G betekent niet dat het GSM netwerk en het 3G netwerk worden uit gefaseerd. Veel gebruikers beschikken namelijk nog niet over een toestel dat geschikt is voor 4G en daarnaast is GSM vooral geschikt voor bellen en 4G voor dataverkeer.
LTE	LTE staat voor Long Term Evolution en is een doorontwikkeling van UMTS. Dit nieuwe mobiele netwerk wordt vaak de vierde generatie (4G) mobiele telefonie genoemd, naast gsm, GPRS (2G) en UMTS (3G). LTE biedt downloadsnelheden van rond de 100 megabits per seconde.
LTE Advanced	LTE-advanced is de overtreffende trap van LTE als het aankomt op snelheid van dataoverdracht. Met de technologie moet het uiteindelijk mogelijk worden om verschillende LTE-netwerken tegelijkertijd te combineren voor één supersnelle dataverbinding.
Opstelpunt	Een opstelpunt is een plaats waar een antenne-installatie geplaatst wordt. Een opstelpunt kan bijvoorbeeld een gebouw of een zendmast

	zijn, maar ook andere bouwwerken kunnen als opstelpunt dienen.
Plaatsingsplan	<p>Een door operators gezamenlijk opgesteld jaarlijks plan, inclusief bijlagen, waarin de reeds gebouwde en de gewenste nog te bouwen antenne-installaties staan aangegeven. Omwille van het overzicht zijn hierin ook de vergunningsplichtige antenne-installaties opgenomen. Het doel van het plaatsingsplan is om de gemeente te informeren over:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de zoekgebieden voor het plaatsen van vergunningsvrije en vergunningsplichtige antennes; - het totale aantal antenne-installaties en hun locatie in de gemeente. <p>Het plaatsingsplan wordt aan de raadscommissie Ruimte en Milieu gezonden. Het plaatsingsplan dient slechts ter informatie. Het kan gebruikt worden als leidraad bij gesprekken en afspraken tussen de gemeenten en de mobiele operators. Zo mag een operator voor geplande antennes een zoekcirkel aangeven. In zulke gevallen kan de gemeente in de bespreking over het plaatsingsplan meedenken over en zoeken naar een geschikte locatie. Het plaatsingsplan heeft geen invloed op de bevoegdheid van een gemeente om bepaalde aanvragen wel of niet goed te keuren.</p>
Site-sharing	<p>Een afstemming (technisch, constructief, financieel, juridisch) tussen operators indien zij ter bevestiging van hun antennes gebruik maken van een bouwwerk dat eigendom is van één van de operators. Meestal gaat het dan om een mast die door één operator is gebouwd en waar de andere operators hun antennes aan bevestigen. Site-sharing wordt in beginsel gehanteerd, zoals voorgeschreven in artikel 3.24 van de Telecommunicatiewet: <i>"De houders van een vergunning voor het gebruik van frequentieruimte die bestemd is voor het aanbieden van openbare telecommunicatienetwerken of openbare telecommunicatiediensten, zijn over en weer verplicht te voldoen aan redelijke verzoeken tot het medegebruik van antenne-opstelpunten. Hierbij worden in ieder geval de technische mogelijkheden in acht genomen."</i></p> <p>Van de verplichting tot site-sharing kan worden afgeweken indien dit (volgens een voldoende onderbouwde motivering) technisch niet mogelijk is of in redelijkheid niet kan worden verlangd.</p>
UMTS	Universal Mobile Telecommunications System, een systeem dat meer mogelijkheden biedt dan GSM omdat het ook geschikt is voor mobiel internetten en het versturen van bewegende beelden en geluid.
WiMAX	<p>WiMAX staat voor Worldwide Interoperability for Microwave Access en is een techniek voor breedbandige draadloze netwerken. WiMAX valt onder de standaard voor 3G netwerken, dezelfde standaard waar ook <u>UMTS</u> onder valt.</p> <p>Het WiMAX systeem lijkt sterk op WiFi, dat voor draadloze netwerken wordt gebruikt. Het grootste verschil tussen WiFi en WiMAX is het gedrag van het <u>basisstation</u>. Bij WiMAX heeft het basisstation de volledige controle over de datatransmissie, waardoor de opdrachten van verschillende gebruikers tegelijk beter gestructureerd worden. Het nadeel van een dominant basisstation is dat het uitrollen van een WiMAX-netwerk om veel meer kennis en planning vraagt, omdat het</p>

	minder georiënteerd is op het eerlijk delen van het kanaal met andere systemen. Voor huis-tuin-en-keukengebruik is een WiMAX-basisstation dan ook niet geschikt. Hier worden vaker WiFi-netwerken voor gebruikt.
Verzorgingsgebied	Het gebied dat een antenne van elk basisstation bestrijkt.
Woongebouw	Een gebouw waarvan ten minste één woning voor woondoeleinden wordt gebruikt. Deze woning mag geen dienstwoning zijn. Bovendien moet een natuurlijk persoon een individueel op naam gestelde huurovereenkomst hebben voor deze woning. Gebouwen met een Vereniging van Eigenaren kunnen dus ook onder de regeling vallen.
Zendmast	Een zendmast is een constructie met een voldoende geschikte hoogte waaraan apparatuur ten behoeve van mobiele telecommunicatie bevestigd kan worden.
Zoekgebied	Een gebied waarbinnen gezocht wordt naar de juiste locatie voor een antenne-installatie volgens planning van de betreffende operator.

Inleiding

De mogelijkheid om mobiel te kunnen en bellen en internetten wordt tegenwoordig tot de meest normale zaken beschouwd. De afgelopen jaren heeft de mobiele communicatie in Nederland een enorme groei doorgemaakt. Het aantal mobiele telefoons bedraagt al meer dan het aantal inwoners in Nederland. Burgers en bedrijven hechten steeds meer waarde aan een goede beschikbaarheid en toegankelijkheid van mobiele communicatie. Dit algemeen belang is niet het enige belang voor goede mobiele telecommunicatie. Er is namelijk ook een groot maatschappelijk belang voor goede telecommunicatie zoals bijvoorbeeld de bereikbaarheid van hulpdiensten en het versturen van belangrijke data. De toepassingen van de mobiele telefoon zijn zeer divers.

Mobiele telecommunicatie vervult een sociale functie, draagt bij aan het veiligheidsgevoel en ziekenhuizen en zorginstellingen maken gebruik van de mogelijkheden die de mobiele telecommunicatie biedt. Medisch specialisten kunnen bijvoorbeeld patiënten tijdens het vervoer naar het ziekenhuis van afstand monitoren. In rap tempo volgen de ontwikkelingen op het gebied van mobiele communicatie elkaar op. Dergelijke toepassingen zijn alleen mogelijk als het netwerk stabiel, landelijk en betrouwbaar is.

Op dit moment zijn er in Nederland twee verschillende systemen voor mobiele telefonie in gebruik. Een gsm-netwerk (Global System for Mobile communications) en een UMTS-netwerk (Universal Mobile Telecommunications System). Het UMTS systeem is in staat om grote hoeveelheden data te versturen om bijvoorbeeld draadloos informatie uit te wisselen met internet of een ander netwerk. In de toekomst zal het gebruik van dergelijke systemen verder toenemen. Om aan de toenemende behoefte te kunnen blijven voldoen zullen er nieuwe netwerken ontwikkeld worden. Voorbeelden van dergelijke nieuwe netwerken zijn onder andere WiMAX en UMTS-LTE (ook wel 4G genoemd). De uitrol van dit netwerk is inmiddels in volle gang en zal dus op relatief korte termijn ook in Haaksbergen komen.

Mobiele communicatie is niet mogelijk zonder antennes. Het aantal gebruikers en aanbieders van mobiele communicatiewerken neemt nog steeds toe. Door deze toename is er sprake van een eveneens groeiende vraag naar plaatsingsmogelijkheden voor antenne-installaties. In veel gevallen kunnen antennes vergunningsvrij geplaatst worden op bestaande bouwwerken. Het kan echter ook zijn dat er in de omgeving van een geplande antenne-installatie geen hoge bouwwerken aanwezig zijn. In die gevallen zal een antenne geplaatst moeten worden in een speciale mast. Plaatsing van dergelijke masten is, afhankelijk van de hoogte, vergunningsvrij of vergunningsplichtig. Voor vergunningsplichtige antennemasten moet een aanvraag om omgevingsvergunning voor de activiteit "bouwen" aangevraagd worden. Omdat de bestemmingsplannen niet voorzien in het bij recht toestaan van antennemasten moet ook een omgevingsvergunning voor de activiteit "handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening" (ook wel "planologisch afwijken" genoemd) aangevraagd worden.

De Nederlandse overheid wil dat haar inwoners de mogelijkheden voor draadloze communicatie optimaal kunnen benutten. Om dit te bereiken heeft de Nederlandse overheid een Nationaal Antennebeleid geformuleerd. Uit dit antennebeleid is het antenneconvenant voortgevloeid. Het antenneconvenant is een afspraak tussen diverse partijen: het (voormalige) Ministerie van en Waterstaat, het (voormalige) ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de mobiele operators die zelf een netwerk exploiteren. In het Antenneconvenant zijn afspraken gemaakt over de samenwerking tussen operators en gemeenten. In het Antenneconvenant zijn voorwaarden gesteld voor plaatsing van omgevingsvergunningsvrije antenne-installaties voor mobiele telecommunicatie van maximaal 5 meter hoog. Ook is in het Antenneconvenant de instemmingsprocedure voor bewoners van woongebouwen met huurders vastgelegd. De regelgeving voor vergunningsvrije antenne-installaties is geregeld in het Besluit omgevingsrecht (hierna: Bor).

1. De antenne-installatie en elektromagnetische velden

Het gebruik van radiofrequenties is niet meer weg te denken uit het dagelijks leven. Zonder deze radiofrequenties zouden we niet meer in staat zijn om te bellen met onze GSM en zouden we niet meer naar de (auto)radio kunnen luisteren. Zonder radiofrequenties zouden we dus verstoken blijven van veel informatie. Frequenties geven ons vrijheid en mobiliteit en zijn bijna essentieel voor ons dagelijks functioneren.

Om via frequenties draadloos te kunnen communiceren worden er uit elektrische energie elektromagnetische velden opgewekt. Deze elektromagnetische velden worden via antennes verstuurd. Andere antenne-installaties vangen vervolgens deze velden op en zetten ze om in informatie zoals spraak en tekst. Zonder antenne-installaties is mobiele communicatie dus niet mogelijk.

Afhankelijk van de te overbruggen afstand tussen zender en ontvanger en de gebruikte frequentie, is er een bepaald zendvermogen nodig. Hoe groter de te overbruggen afstand is, des te krachtiger het zendvermogen moet zijn. De werking van radiogolven is vergelijkbaar met licht, hoe verder je wilt schijnen hoe krachtiger de lichtbron moet zijn.

De antenne-installatie

In de praktijk bestaat er nog wel eens onduidelijkheid over de definitie van een antenne-installatie. In veel gevallen wordt er gesproken over een antenne of zendmast terwijl hiermee ook de overige apparatuur bedoeld wordt. Operators gebruiken in deze gevallen vaak de term opstelpunt. Om duidelijk te maken wat er in deze beleidsnotitie bedoeld wordt met de verschillende termen volgt hierna een beschrijving van deze termen waarbij de termen "antenne-installatie" en "antennedrager" overgenomen zijn uit artikel 1 van Bijlage II van het Besluit omgevingsrecht. De wetgever heeft dus al voorzien in het omschrijven van deze begrippen.

Een antenne-installatie: installatie bestaande uit een antenne, een antennedrager, de bedrading en de al dan in een of meer techniekkasten opgenomen apparatuur, met de daarbij behorende bevestigingsconstructie.

Een antennedrager: een antennemast of andere constructie bedoeld voor de bevestiging van een antenne.

Een *antenne* is dus slechts een onderdeel van een antenne-installatie. Een *zendmast* is een constructie met een voldoende geschikte hoogte waaraan apparatuur ten behoeve van mobiele telecommunicatie bevestigd kan worden. In een zendmast kunnen meerdere antenne-installaties geplaatst worden. Een *opstelpunt* is een plek waar een antenne-installatie geplaatst kan worden. Een opstelpunt kan bijvoorbeeld een gebouw of een zendmast zijn, maar ook andere bouwwerken kunnen als opstelpunt van antenne-installaties dienen, zoals bijvoorbeeld hoogspanningsmasten, schoorstenen en lichtmasten. Op een opstelpunt kunnen ook meerdere antenne-installaties staan. Als over antennes wordt gesproken bedoeld men in het algemeen een antenne-installatie. In deze nota zal dan ook, om misverstanden te voorkomen, gesproken worden over antenne-installaties.

Antennes zijn er in vele vormen, soorten en maten. Ze worden gebruikt voor de meest uiteenlopende toepassingen. Antennes verzenden en/of ontvangen radiofrequente elektromagnetische velden die worden omgezet in geluid, beeld en/of data.

De meeste antenne-installaties die tegenwoordig worden geplaatst hebben tot doel om een landelijk dekkend netwerk te creëren voor mobiele communicatie. Daarnaast neemt het draadloos mailen, internetten en het versturen van foto's en videobeelden toe. Antennes

spelen echter ook een belangrijke rol in de lucht- en scheepvaart, astronomie, omroep, ruimtevaart, weerkunde en op tal van onderzoek en wetenschapsterreinen.

De installaties die deel uit maken van een netwerk van antenne-installaties worden nauwkeurig op elkaar afgestemd om een soepele overdracht van een verbinding te kunnen garanderen, zodat de toepassing mobiel gebruikt kan worden. De antennes voor mobiele telefonie bestrijken een beperkt verzorgingsgebied. Deze gebieden overlappen elkaar gedeeltelijk om zorg te dragen voor een aaneengesloten dekking. Elke antenne kan een beperkt aantal gebruikers bedienen. Hoe meer gebruikers er zijn, hoe meer antennes er nodig zijn met een kleiner verzorgingsgebied. Voor bijvoorbeeld de toepassing van GSM kunnen er echter maar 8 gesprekken tegelijkertijd gevoerd worden per frequentie. Elke mobiele operator heeft een aantal frequenties toegewezen gekregen. Om alle gebruikers de mogelijkheid te geven om gebruik te maken van het netwerk, moeten deze frequenties dus meerdere keren worden gebruikt. Om te voorkomen dat gesprekken op dezelfde frequentie elkaar storen, wordt het zendvermogen van de apparatuur beperkt. Het gevolg hiervan is dat elke antenne-installatie slechts een relatief klein gebied kan bestrijken. Dus: hoe meer mensen gebruik maken van mobiele communicatiediensten, des te meer antenne-installaties er nodig zijn.

In Nederland wordt gebruik gemaakt van verschillende systemen waaronder GSM (Global System voor Mobile Communication) en UMTS (Universal Mobile Telecommunications System). GSM wordt al jaren gebruikt voor mobiele telefonie. Verbeterde technologieën zoals GPRS (General Packet Radio Service) en UMTS maken het mogelijk om meer en vooral sneller informatie mobiel te versturen. UMTS is efficiënter dan GSM en een UMTS antenne heeft dan ook een lager vermogen dan een GSM antenne. Het UMTS systeem biedt mogelijkheden als beeldtelefonie, internet, e-mail en verzenden van bestanden. De ideale hoogte voor zowel de GSM als de UMTS techniek ligt op 30 tot 40 meter boven maaiveld. Het GSM netwerk zal op den duur vervangen worden door het UMTS-netwerk. Dit netwerk zal op den duur volledig zijn aangelegd.

2. Wet en Regelgeving

Voor de plaatsing van antenne-installaties gelden diverse wetten en regels, bijvoorbeeld het Nationaal Antennebeleid en de Wabo. Het gemeentelijk beleid van de gemeente Haaksbergen is hierop gebaseerd. In dit hoofdstuk wordt de toepasselijke wet- en regelgeving voor antenne-installaties beschreven.

2.1 Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM)

In de discussie rondom de plaatsing van antenne-installaties wordt vaak artikel 10 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM) genoemd. Dit artikel 10 is in zoverre van toepassing, dat een algemeen verbod om antenne-installaties op te richten zich in beginsel niet met dit artikel verdraagt. Beperkingen ten behoeve van de bescherming van de belangen van anderen en in het bijzonder omwonenden zijn toelaatbaar.

Artikel 10 EVRM - Vrijheid van meningsuiting

1. Een ieder heeft recht op vrijheid van meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid een mening te koesteren en de vrijheid om inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen. Dit artikel belet staten niet radio-, omroep-, en bioscoop- of televisieondernemingen te onderwerpen aan een systeem van vergunningen.
2. Daar de uitoefening van deze vrijheden plichten en verantwoordelijkheden met zich brengt, kan zij worden onderworpen aan bepaalde formaliteiten, voorwaarden, beperkingen of sancties, die bij de wet zijn voorzien en die in een democratische samenleving noodzakelijk zijn in het belang van de nationale veiligheid, territoriale integriteit of openbare veiligheid, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden, de bescherming van de goede naam of de rechten van anderen, om de verspreiding van vertrouwelijke mededelingen te voorkomen of om het gezag en de onpartijdigheid van de rechterlijke macht te waarborgen.

2.2 Nationaal Antennebeleid

In Nederland is sprake van een toenemende maatschappelijke behoefte aan netwerken voor draadloze communicatie. Het kabinetsbeleid zoals vastgelegd in de nota's 'De digitale delta' en 'Netwerken in de delta' is erop gericht een voorspoedige en zorgvuldige realisatie van deze nieuwe ICT-infrastructuren te bevorderen. Tegelijkertijd doen zich soms problemen voor bij het plaatsen van nieuwe antennes voor draadloze netwerken. Deze problematiek zal zich de komende jaren handhaven gezien de nog altijd aanwezige grote behoefte aan nieuwe antenne-installaties.

Het kabinet heeft er daarom voor gekozen een gericht antennebeleid te voeren om de juiste randvoorwaarden te scheppen die een snelle en zorgvuldige plaatsing van antennes mogelijk maken. De belangen van de volksgezondheid, het leefmilieu, de veiligheid en van een voorspoedige economische ontwikkeling komen daarbij in evenwicht tot hun recht. Dit beleid is vastgelegd in het Nationaal Antennebeleid. Het doel van het Nationaal Antennebeleid is het binnen duidelijke kaders van volksgezondheid, leefmilieu en veiligheid stimuleren en faciliteren van voldoende ruimte voor antenne-opstelpunten.

Het Nationaal Antennebeleid concentreert zich op een drietal beleidsthema's:

- Het aanpassen van relevante wet- en regelgeving,
- Het meer in evenwicht brengen van de vraag naar en het aanbod van opstelpunten,
- De communicatie en informatieverbreiding.

Om ervoor te zorgen dat netwerken voor mobiele communicatie snel gebouwd kunnen worden, heeft de rijksoverheid er in het Nationaal Antennebeleid voor gekozen een groot gedeelte van de antenne-installaties omgevingsvergunningsvrij te maken.

Het beleid met betrekking tot het ruimtelijk beslag van antenne-installaties is gericht op twee doelen. Enerzijds de beperking van de behoefte aan opstelpunten door bijvoorbeeld het bevorderen van site-sharing. Anderzijds het beschikbaar krijgen van zoveel mogelijk geschikte opstelpunten door het beschikbaar stellen van rijksobjecten voor plaatsing van antenne-installaties.

Verantwoordelijkheden diverse overheden

In het Nationaal Antennebeleid zijn ook de verantwoordelijkheden van de diverse overheden vastgelegd. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) is verantwoordelijk voor de ruimtelijke ordeningsaspecten, en voor de beoordeling en normstelling met betrekking tot de effecten van elektromagnetische velden op mens en milieu. Het ministerie van Economische Zaken (EZ) maakt de aanleg van netwerken voor mobiele communicatie mogelijk. De minister van EZ is verantwoordelijk voor het telecommunicatiebeleid, waaronder het Nationaal Antennebeleid. Daarnaast houdt Agentschap Telecom, als agentschap van EZ toezicht op de veiligheidsaspecten van gebruikte apparatuur voor deze netwerken. Het agentschap geeft daarbij ook de benodigde vergunningen uit voor het gebruik van frequenties die nodig zijn voor de draadloze en mobiele toepassingen. Het Antennebureau, het informatie- en voorlichtingsbureau van de overheid over antennes, is onderdeel van Agentschap Telecom.

Bij omgevingsvergunningplichtige antenne-installaties tot 40 m hoog is het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag voor het verlenen van omgevingsvergunningen en daarmee dus de ruimtelijke ordening en bouwkundige procedures conform de Wabo en het Bouwbesluit.

In de bestemmingsplannen in Haaksbergen wordt niet voorzien in het plaatsen van antenne-installaties die hoger zijn dan 40 m. Voor antenne-installaties die hoger zijn dan 40 m is daarom een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk. De gemeenteraad is hierbij aan zet.

Het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het beleid rondom mobiele telecommunicatie.

2.3 Telecommunicatiewet

De wet- en regelgeving voor de telecommunicatiesector is opgenomen in de Telecommunicatiewet. Hierin worden de hoofdregels waaraan telecommunicatiebedrijven zich moeten houden, omschreven.

De Europese Unie (EU) bepaalt voor een groot deel de telecommunicatieregelgeving in de Europese lidstaten. Op deze manier wil de EU de goede positie van Europa op de telecommunicatiemarkt behouden en verstevigen. De Nederlandse telecommunicatieregelgeving is dan ook grotendeels gebaseerd op de Europese richtlijnen.

Het ministerie van EZ geeft vorm aan de Nederlandse wet- en regelgeving voor telecommunicatie. De belangrijkste wet is de Telecommunicatiewet. Deze wet regelt onder andere de uitgifte van frequenties en nummers, de sector specifieke mededinging, bescherming van de consument, veiligheid en het toezicht.

Agentschap Telecom houdt toezicht op de handhaving van de Telecommunicatiewet. Zij richt zich vooral op een goed gebruik van frequenties, bijvoorbeeld voor mobiele telefonie. De Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (hierna: OPTA) is de andere

toezichthouder. De OPTA houdt zich veelal bezig met marktregulering en consumentenbescherming.

In de Telecommunicatiewet zijn regels opgenomen over het aanbieden van openbare telecommunicatie-infrastructuur en vergunningen voor het gebruik van frequentieruimte. In deze wet wordt ook de verplichting tot het delen van antenne-opstelpunten geregeld. Het delen van antenne-opstelpunten wordt 'site-sharing' genoemd en betreft een afstemming (technisch, constructief, financieel en juridisch) tussen operators indien zij voor de plaatsing van hun antenne-installaties gebruik maken van een bouwwerk dat in eigendom is van één van de operators. Meestal gaat het dan om een antennemast die door een operator is gebouwd en waar een andere operator zijn installatie in hangt.

Bij 'site-sharing' zijn de operators van openbare telecomnetwerken over en weer verplicht te voldoen aan redelijke verzoeken tot het medegebruik van antenne-opstelpunten. Een vergunninghouder zal het medegebruik in het algemeen slechts kunnen weigeren wanneer dit op technische bezwaren stuit, zoals storing van de gebruikte frequenties, beschikbare ruimte of draagkracht van de installatie.

In artikel 3.24, lid 1 van de Telecommunicatiewet is de verplichting tot 'site-sharing' opgenomen:

“De houders van een vergunning voor het gebruik van frequentieruimte die bestemd is voor het aanbieden van openbare telecommunicatienetwerken of openbare telecommunicatiediensten, zijn over en weer verplicht te voldoen aan redelijke verzoeken tot het medegebruik van antenne-opstelpunten. Hierbij worden in ieder geval de technische mogelijkheden in acht genomen.”

De aanbieders van de niet openbare telecommunicatie netwerken (C2000) hebben geen verplichting tot site-sharing en kunnen dit dus weigeren.

Overigens heeft het rijk, vanuit haar behoefte om rijkseigendommen beschikbaar te stellen als antenne-opstelpunt, afspraken gemaakt met aanbieders van het C2000 netwerk om het plaatsen van antennes aan C2000 masten te vergemakkelijken. In Haaksbergen zal hieraan, zolang dit niet wettelijk verplicht is, geen medewerking worden verleend als C2000 masten zich in de onmiddellijke nabijheid van woningen of scholen bevinden.

Een eventuele verplichting voor gemeenten om mee te werken aan de plaatsing van vergunningsplichtige zendinstallaties, c.q. de uitvoering van de verleende licenties is niet in de Telecommunicatiewet opgenomen. Sterker nog, de wet respecteert de gemeentelijke autonomie volledig en kent de verplichting voor licentiehouders/ telecomaanbieders om hun zenders/ontvangers, zoveel mogelijk te combineren, zodat gemeenten niet worden geconfronteerd met een "woud" van zendmasten. Op vergunningsvrije antenne-installaties heeft de gemeente beperkt invloed, tenzij toestemming van de gemeente als eigenaar van bijvoorbeeld de antennedragers nodig is.

2.4 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Sinds 1 oktober 2010 is de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) met een bijbehorend complex van wet- en regelgeving van kracht. De Wabo brengt diverse vergunningstelsels voor activiteiten in de leefomgeving onder in één vergunningstelsel; dat voor de omgevingsvergunning. Hierdoor hoeven burgers en bedrijven niet langer voor hetzelfde project meerdere vergunningen aan te vragen, maar kunnen ze volstaan met één omgevingsvergunning. Alle verschillende procedures zijn teruggebracht tot één vergunningsproces en één set indieningsvereisten. De inhoudelijke toetsingskaders zijn nagenoeg hetzelfde gebleven. Een omgevingsvergunning kan toestemmingen bevatten voor meerdere activiteiten.

Een omgevingsvergunning kan dus worden afgegeven voor zowel de activiteit bouwen van een bouwwerk, het afwijken van een bestemmingsplan als het veranderen van een beschermd (rijks)monument. De invoering van de Wabo heeft ook invloed op de plaatsing van antennes. De Wabo onderscheidt twee typen antenne-installaties, namelijk omgevingsvergunningvrij en omgevingsvergunningplichtige. Of er voor het bouwen van een antenne-installatie een omgevingsvergunning nodig is, hangt af van de hoogte van de installatie. Voor het bouwen van antenne-installaties die niet hoger zijn dan vijf meter, is onder bepaalde voorwaarden geen omgevingsvergunning nodig. Deze voorwaarden zijn vastgelegd in artikel 2 van Bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor).

Omgevingsvergunningvrije antenne-installaties

Voor antenne-installaties voor mobiele telecommunicatie die niet hoger zijn dan 5 meter (gemeten vanaf de voet van de installatie) is geen omgevingsvergunning nodig voor de bouwactiviteit en de planologische gebruiksactiviteit. Dit zijn bijvoorbeeld antennes voor GSM en UMTS. Dit geldt ook voor de nog te plaatsen 4G antennes. Aan de vergunningsvrijheid van een deel van deze antennes zijn aanvullende voorwaarden gesteld. De voorwaarden in het Antenneconvenant zijn voorwaarden aan de installatie zelf en staan los van het uitgezonden signaal.

Ook andere antenne-installaties zijn onder bepaalde voorwaarden omgevingsvergunningvrij voor de genoemde activiteiten. Voorbeelden hiervan zijn kleine schotelantennes, antennemasten voor C2000), masten voor elektronische waarschuwing en alarmering bij rampen (WAS-masten) en antenne-installaties van radiozendamateurs. De omgevingsvergunningsvrijheid geldt niet voor het bouwen van antenne-installaties op of aan monumenten en in beschermde dorps- of stadsgezichten.

Omgevingsvergunningplichtige antenne-installaties

Voor antenne-installaties hoger dan 5 meter is een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen nodig. De enige uitzondering hierop zijn de installaties voor het communicatiesysteem C2000. Ook voor het bouwen van antenne-installaties kleiner dan 5 meter op gemeentelijke-, provinciale- en rijksmonumenten of in beschermde stads- of dorpsgezichten is voor de activiteit bouwen van een bouwwerk een omgevingsvergunning vereist. Er zijn twee procedures om een omgevingsvergunning voor te bereiden, de reguliere voorbereidingsprocedure en de uitgebreide voorbereidingsprocedure. Voor alle aanvragen om omgevingsvergunning wordt de reguliere voorbereidingsprocedure gevolgd, tenzij anders is bepaald. De reguliere voorbereidingsprocedure moet binnen 8 weken worden doorlopen (plus eventueel een verlenging van 6 weken). Als deze wettelijke termijn wordt overschreden dan ontstaat er een van rechtswege verleende vergunning. De uitgebreide voorbereidingsprocedure heeft deze zogenaamde 'positief fatale' termijn niet. Deze procedure wordt alleen bij buitenplans afwijken en bij rijksmonumenten toegepast (zie hierna).

2.4.1 Antenne-installaties en het bestemmingsplan

Aanvragen voor een omgevingsvergunning worden getoetst aan het bestemmingsplan. Artikel 2.1 eerste lid sub c. van de Wabo geeft aan dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning gronden of bouwwerken te gebruiken in strijd met het bestemmingsplan. Voor de activiteit bouwen van een bouwwerk welke in strijd is met het bestemmingsplan zijn er echter verschillende mogelijkheden om een omgevingsvergunning te verlenen waarin wordt afgeweken van het bestemmingsplan.

Binnenplans afwijken

In een bestemmingsplan kan aangegeven zijn in welke gevallen en onder welke voorwaarden van de voorschriften afgeweken kan worden. In dergelijke gevallen kan een omgevingsvergunning worden verleend waarin staat dat er binnenplans afgeweken mag worden van het bestemmingsplan (art. 2.1, lid 1 sub c juncto art 2.12, lid 1, onder a, onder 1° Wabo).

Buitenplans afwijken voor kruimelgevallen

In artikel 4 van Bijlage II van het Bor is een lijst met zogenaamde planologische kruimelgevallen opgenomen. Antenne-installaties niet hoger dan 40 meter staan in deze kruimellijst opgenomen (art. 2.1, lid 1, onder c juncto art. 2.12, lid 1, onder a, onder 2° Wabo). Voor deze relatief kleine afwijkingen van het bestemmingsplan kan met een reguliere omgevingsvergunning afgeweken worden van het bestemmingsplan.

Buitenplans afwijken van tijdelijke aard

Deze mogelijkheid om van de voorschriften van het bestemmingsplan af te wijken, kan alleen maar voor tijdelijke voorzieningen worden gebruikt. Daarna moet men het tijdelijk geplaatste bouwwerk weer verwijderen of het tijdelijke gebruik beëindigen. Een aanvrager moet met een verklaring of met een toelichting aangeven voor welke periode en waarvoor de tijdelijke voorziening noodzakelijk is. Alleen als de tijdelijkheid van het plan duidelijk aantoonbaar is, kan de gemeente tijdelijk van het bestemmingsplan afwijken. (art. 2.1, lid 1, onder c juncto art. 2.12, lid 2 Wabo). Buitenplans afwijken van tijdelijke aard kan aan de orde zijn op het moment dat er, bijvoorbeeld ten behoeve van een grootschalig evenement, tijdelijk een extra antenne-installatie nodig is om zodoende een goede bereikbaarheid te kunnen garanderen.

Buitenplans afwijken

Voor alle overige gevallen kan een gemeente alleen afwijken van het bestemmingsplan als een activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat. (art. 2.1, lid 1, onder c juncto art. 2.12, lid 1, onder a, onder 3° Wabo, het zgn. "projectbesluit onder de Wabo"). Om in deze gevallen een omgevingsvergunning te kunnen verlenen dient de uitgebreide voorbereidingsprocedure doorlopen te worden. De gemeenteraad moet hiervoor een verklaring van geen bedenkingen afgeven. Deze verklaring van geen bedenkingen mag alleen geweigerd worden in het belang van een goede ruimtelijke ordening.

2.4.2 Antenne-installaties en monumenten

Het plaatsen van een antenne-installatie op, aan of bij een monument of in een beschermd stad- of dorpsgezicht is omgevingsvergunningplichtig. Dit geldt zowel voor rijksmonumenten als gemeentelijke monumenten. Haaksbergen heeft geen provinciale monumenten. Het enige verschil is dat bij het plaatsen van een antenne-installatie op een rijksmonument de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing is en bij provinciale en gemeentelijke monumenten de reguliere voorbereidingsprocedure geldt.

Verderop in deze beleidsregels zal duidelijk worden dat aan plaatsing van antenne-installaties in monumenten geen medewerking wordt verleend.

2.4.3 Antenne-installaties en de milieuwetgeving

In de Wet Milieubeheer waren inrichtingen zoals genoemd in het Inrichtingen- en vergunningbesluit (hierna: Ivb) milieuvergunningplichtig. De Wet Milieubeheer is geïntegreerd in de Wabo en de inhoud van het Ivb is opgenomen in Bijlage I onder C van het Bor. Hierdoor moet voor deze milieu-inrichtingen of -activiteiten een omgevingsvergunning aangevraagd worden.

De twee meest voorkomende situaties waardoor een antenne-installatie omgevingsvergunningplichtig is voor de activiteit oprichten van een milieu-inrichting, zijn:

- als de antenne-installatie een ingangsvermogen heeft van meer dan 4 kW
- als de zendingrichting één of meer elektromotoren of verbrandingsmotoren heeft met een vermogen of een gezamenlijk vermogen van minimaal 1,5 kW

Bij de beoordeling van het ingangsvermogen van de zendingrichting wordt uitgegaan van het totale elektrische vermogen dat door de inrichting kan worden opgenomen en gebruikt wordt

voor omzetting in elektromagnetische energie. Hierbij wordt dus niet het zendvermogen bedoeld, maar het van het elektriciteitsnet opgenomen vermogen.

Antenne-installaties voor mobiele telecommunicatie werken meestal met opgenomen vermogens die veel lager zijn dan 4 kW. Om die reden is geen omgevingsvergunning nodig voor het oprichten van een milieu-inrichting. Voor bijvoorbeeld een landelijke omroepzender wordt meestal gebruik gemaakt van opgenomen vermogens van meer dan 4 kW en die zijn dus wel vergunningsplichtig.

2.5 Wet ruimtelijke ordening

Rijk, provincies en gemeenten leggen in ruimtelijke plannen vast hoe Nederland er nu en in de toekomst uit gaat zien. De Wet ruimtelijke ordening (Wro) regelt hoe deze plannen tot stand komen en gewijzigd worden. In de Wro is onder meer vastgelegd hoe de lokale overheden met bestemmingsplannen moeten omgaan en hoe deze zo nodig moeten worden aangepast.

Het bestemmingsplan en de beheersverordening blijven de planologische toetsingskaders met de inwerkingtreding van de Wabo. Als gevolg van de Wabo verdwijnen de regels over de verlening en handhaving van die toestemmingen uit de Wet ruimtelijke ordening. De Wro blijft echter de centrale wet voor het ruimtelijke ordeningsrecht. Zo wordt in deze wet voorzien in regels over kaderstellende en normatieve ruimtelijke plan- en besluitvorming op gemeentelijk, provinciaal en Rijksniveau. Ook biedt de Wro de regels voor coördinatie, schadevergoeding en grondexploitatie.

2.6 Antenneconvenant

In het Nationaal Antennebeleid is als voorwaarde voor het omgevingsvergunningsvrij zijn van antenne-installaties tot 5 meter hoog, opgenomen dat een convenant is gesloten tussen de mobiele netwerkoperators, het Rijk, en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). In dit 'Convenant In Het Kader Van Het Nationaal Antennebeleid Inzake Vergunningsvrije Antenne-installaties voor Mobiele Telecommunicatie' dat in juni 2002 is gesloten, staan afspraken en gedragsregels vermeld die gelden tussen de convenantpartijen.

Doel Antenneconvenant

Het Antenneconvenant is opgesteld om de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen mobiele operators en gemeenten te stimuleren. Hiermee moet wildgroei van antennes worden tegengegaan, het draagvlak voor de plaatsing van antennes worden bevorderd en maatschappelijke weerstand worden voorkomen.

De afspraken die in het Antenneconvenant staan, zijn juridisch bindend tussen de partijen. De nakoming ervan kan worden afgedwongen door de rechtbank in Rotterdam.

Herziening Antenneconvenant in 2010

Het oorspronkelijke Antenneconvenant dateert uit 2002. Dit Convenant was, naast de VNG en de ministers van (het toenmalige ministerie van) VROM en EZ, ondertekend door de toenmalige mobiele operators KPN, O2, Ben, Dutchtone en Vodafone-Libertel (later KPN, T-Mobile en Vodafone). Als gevolg van de 2,6 GHz-frequentieveiling in april 2010, zijn er twee mobiele operators bij gekomen. Ook zij werden geacht zich aan de afspraken in het Convenant te houden. Het Antenneconvenant 2002 was echter niet afgestemd op de toetreding van nieuwe operators. Daarom is het Convenant in september 2010 herzien, en zijn enkele afspraken aangepast aan het toetreden van nieuwkomers op de markt voor mobiele telecommunicatie.

Bevoegdheden gemeenten

Gemeenten zelf zijn formeel geen partij bij het convenant. Wel kunnen zij nakoming eisen van de operators. Als gevolg van het convenant blijven gemeenten door middel van een plaatsingsplan geïnformeerd over waar antenne-installaties staan of komen te staan. Bovendien heeft de gemeente de mogelijkheid om in beperkte mate aanvullende eisen te

stellen aan bijvoorbeeld de visuele inpasbaarheid. Gemeenten kunnen naar aanleiding van een plaatsingsplan een verzoek indienen bij Monet om het plaatsingsplan te bespreken met de operators. Enkele belangrijke aspecten uit het convenant zijn het plaatsingsplan, visuele inpasbaarheid, de instemmingsprocedure en blootstellingslimieten. Hoewel wij geen partij zijn bij het Antenneconvenant vinden wij het belangrijk dat providers naar de inwoners en de gemeente toe uitspreken dat zij zich zullen houden aan het Antenneconvenant. Alle inspanningen van de providers moeten er op gericht zijn dat wildgroei aan antennes voorkomen wordt. De gemeente controleert de juiste naleving van het Antenneconvenant. Zo mogelijk stelt de gemeente alternatieve locaties voor.

Plaatsingsplan

Operators dienen gezamenlijk een plaatsingsplan op te stellen, waarin alle geplande en bestaande antenne-installaties in een gemeente staan. Omwille van het overzicht worden niet alleen de vergunningsvrije antenne-installaties, maar ook de omgevingsvergunningsplichtige antenne-installaties in het plan opgenomen. Voor geplande antennes kan het zijn dat er een zoekcirkel wordt aangegeven. In dat geval kan de gemeente in de bespreking over het plaatsingsplan meedenken over en zoeken naar een geschikte locatie. Een plaatsingsplan geldt voor een jaar, tenzij anders afgesproken.

Het doel van een plaatsingsplan is om gemeenten te informeren over:

- de zoekgebieden voor het plaatsen van vergunningsvrije en vergunningsplichtige antennes;
- het totale aantal antenne-installaties en hun locatie in de gemeente.

Het plaatsingsplan wordt aan de raadscommissie Ruimte en Milieu gezonden. Overigens is het plaatsingsplan slechts een informatiedocument. Het kan gebruikt worden als leidraad bij gesprekken en afspraken tussen de gemeenten en de operators. Het is dan ook niet nodig het plan op een of andere manier vast te stellen. Het plan heeft ook geen enkele invloed op de bevoegdheid van de gemeente om bepaalde aanvragen wel of niet goed te keuren. In Haaksbergen is met de providers afgesproken dat de raadsleden het plaatsingsplan vertrouwelijk kunnen inzien. Ook wordt naar aanleiding van het indienen van het plaatsingsplan altijd een afspraak met de providers gemaakt.

Nieuwkomers op de markt voor mobiele telecommunicatie mogen de eerste keer dat ze in een gemeente vergunningsvrije antenne-installaties willen plaatsen, individueel een plaatsingsplan bij de gemeente indienen. Dat stelt nieuwkomers in de gelegenheid in de eerste fase van de uitrol vertrouwelijk en in hun eigen tempo antennes te plaatsen. De uitzonderingssituatie heeft een looptijd van twee jaar vanaf ondertekening van het convenant. Voor nieuwkomers op de markt gelden dezelfde eisen als voor de huidige providers: het plaatsingsplan is altijd reden om een afspraak te maken en de raadsleden kunnen het plaatsingsplan vertrouwelijk inzien.

Instemmingsprocedure

Wanneer een operator een omgevingsvergunningsvrije antenne-installaties wil plaatsen op een woongebouw met huurders, moet de betreffende operator een instemmingsprocedure doorlopen.

Bij een instemmingsprocedure krijgen alle woningen van het woongebouw een informatiepakket met een instemmingsformulier toegestuurd. De procedure vraagt geen actieve instemming van de bewoners. Degenen die bezwaar maken tegen de plaatsing van de antenne, kunnen dit middels de stemprocedure actief duidelijk maken. Bewoners die hun stem niet gebruiken, hebben geen bezwaar tegen de voorgenomen plaatsing.

Wanneer de helft plus 1 van alle woningen (dus niet alleen van het aantal uitgebrachte stemmen) actief tegen plaatsing van een antenne-installatie stemt, gaat de plaatsing niet

door. Een onafhankelijk administratiebureau coördineert de instemmingsprocedure en zorgt voor de verspreiding van instemmingsformulieren. Bewoners kunnen op deze formulieren aangeven of ze al dan niet instemmen met de plaatsing van één of meerdere antenne-installaties op hun woongebouw. Het onafhankelijke administratiebureau telt de stemmen.

Per jaar kunnen in het woongebouw maximaal twee instemmingsprocedures plaatsvinden. Bij het vaststellen van het convenant is afgesproken alleen een instemmingsprocedure te houden voor gebouwen waarin in principe 24 uur per dag wordt geleefd. Kantoorgebouwen vallen hier niet onder.

De instemming voor het plaatsen van een antenne-installatie is 5 jaar geldig. Is er eenmaal instemming gegeven, dan mag de operator die eigenaar is van de desbetreffende antenne-installatie deze overdragen aan een andere operator. De instemming van de huurders voor de betreffende antenne-installatie blijft van kracht voor de duur waarvoor de instemming nog geldt. Er hoeft in zo'n geval dus geen nieuwe instemmingsprocedure te worden doorlopen.

Wanneer de bewoners van een verzorgingstehuis een individueel, op naam gestelde huurovereenkomst hebben, wordt een verzorgingstehuis aangemerkt als een woongebouw met huurders. In dat geval is bij de plaatsing van een antenne-installatie een instemmingsprocedure verplicht.

In veel gevallen hebben de bewoners van een verzorgingstehuis geen huurovereenkomst gesloten, maar een allesomvattende overeenkomst tot verzorging van de persoon. Bewoning van het verzorgingstehuis is dan slechts een onderdeel. In deze gevallen wordt niet over een woongebouw gesproken en is er geen instemmingsprocedure verplicht.

Wanneer een uitbreiding van een antenne-installatie plaats vindt op een bestaande vergunningsvrije antenne-installatie, is er geen instemming van de bewoners nodig. De antenne-eigenaar gebruikt dan het reeds bestaande frame of de al aanwezige palen om bijvoorbeeld een gsm-antenne uit te breiden met UMTS (of 4G). Als een mobiele operator een nieuwe paal of een nieuw frame opstelt voor een antenne, is wel instemming vereist. Ook als een operator een antenne-installatie wil uitbreiden waarvan hij zelf geen eigenaar is, is instemming nodig.

De gemeente is zich bewust van het feit dat de invloed op vergunningsvrije bouwwerken beperkt is. Wij vragen echter wel van de providers aandacht voor het standpunt dat wij in principe vinden dat antennes niet op woningen geplaatst mogen worden.

Visuele inpasbaarheid

De wijze waarop een antenne-installatie zonder vergunning gebouwd mag worden, is in de Wabo geregeld. Gemeenten kunnen op grond van het Antenneconvenant in het kader van de visuele inpasbaarheid aanvullende eisen stellen aan de kleur van de techniekkast, de bekabeling en gevelantennes van vergunningsvrije antenne-installaties, dit in aansluiting op het lokale welstandsbeleid. Zo kunnen gemeenten ervoor zorgen dat operators bij het plaatsen van antenne-installaties voldoende rekening houden met het lokale straat- en landschapsbeeld en aansluiting zoeken bij het lokale welstandsbeleid.

Blootstellinglimieten

Internationaal zijn op basis van wetenschappelijke informatie blootstellinglimieten voor elektromagnetische velden (EM-velden) vastgesteld. Deze limieten zijn door de Europese Unie aanbevolen en worden door de Nederlandse overheid gehanteerd. Deze limieten (referentieniveaus) bieden bescherming tegen de wetenschappelijk bewezen negatieve effecten van blootstelling aan EM-velden: het opwarmingseffect, en geven de maximale waarden waaraan iemand blootgesteld mag worden gedurende 24 uur per dag, zijn hele leven lang.

De blootstellinglimieten kunnen worden vertaald in afstanden ten opzichte van de antenne-installaties voor mobiele telecommunicatie. Dit betreft afstanden voor, onder en achter de antenne, waarbinnen de limieten kunnen worden overschreden. Het gebied binnen deze afstanden mag niet voor het algemeen publiek toegankelijk te zijn.

In het convenant is afgesproken dat de limieten niet zullen worden overschreden op vrij toegankelijke plaatsen en ook niet aan de buitenkant van een woning (bij het zogenaamde "gebouwcontour"). Tevens wordt in het convenant aangegeven op welke wijze naleving van deze afspraken wordt gewaarborgd. Via het Antenneregister¹ kan een ieder de (veiligheids-)contouren van de antennes voor mobiele telecommunicatie nazoeken.

Vorzorgsprincipe niet voor antenne-installaties

Zolang de blootstellingslimieten niet worden overschreden, zijn er geen aanwijzingen dat de elektromagnetische velden van antenne-installaties ernstige effecten op de gezondheid hebben. Daarom wordt het voorzorgsprincipe bij de plaatsing van antenne-installaties niet gehanteerd.

2.7 Schotelantennes

Een schotelantenne kan onder voorwaarden zonder vergunning op, aan of bij een gebouw worden geplaatst. Deze voorwaarden zijn:

- de doorsnee van de schotelantenne is minder dan 2 meter;
- de hoogte van de antenne, inclusief drager, is minder dan 3 meter;
- de antenne is achter het voorerf geplaatst;
- bij een inpandig balkon aan de voorkant moet de schotelantenne achter de voorgevel worden geplaatst;
- het gebouw waaraan de schotelantenne wordt geplaatst is geen monument of valt niet onder een beschermd stads- of dorpsgezicht.

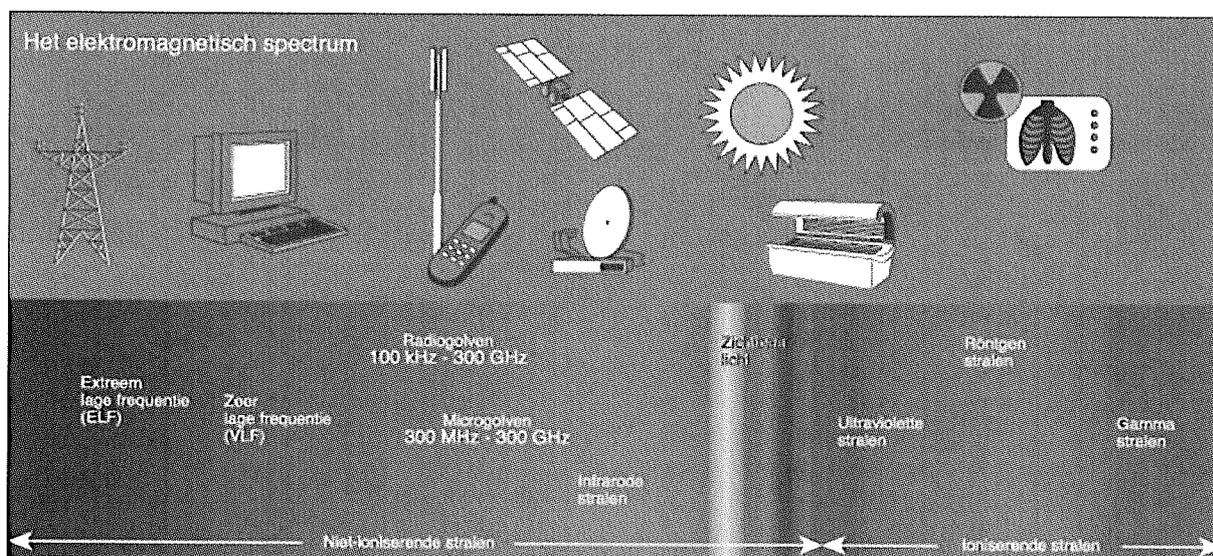
---

¹ www.antenneregister.nl

3. Antenne-installaties en gezondheid²

De mobiele telecommunicatie heeft de afgelopen jaren een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Deze ontwikkeling heeft behalve de vele praktische voordelen, die aan het gebruik verbonden zijn, ook geleid tot vragen over mogelijke voor de gezondheid nadelige gevolgen van blootstelling aan elektromagnetische velden. Er is in de laatste jaren veel te doen geweest over de gezondheidsaspecten van GSM en vooral UMTS signalen.

Antenne-installaties (waaronder antennes ten behoeve van GSM en UMTS) gebruiken elektromagnetische velden om informatie te versturen. Elektromagnetische velden zijn niet nieuw in onze maatschappij. Elektromagnetische velden zijn al meer dan een eeuw bekend en iedere dag worden we (vaak zonder het te beseffen) blootgesteld aan elektromagnetische velden. Niet alleen in de nabijheid van een antenne maar ook door het gebruik van de mobiele telefoon, bij radio- en televisie-ontvangst, bij het passeren van een anti-diefstalpoortje, het gebruik van een navigatiesysteem of babyfoon etc.

Diverse voorwerpen in onze leefomgeving maken gebruik van elektromagnetische velden. Deze velden worden ook wel radiofrequente velden genoemd. Deze radiofrequente velden behoren tot de zogenaamde niet-ioniserende straling. Dat wil zeggen dat de radiogolven niet voldoende energie hebben om elektronen uit een atoom vrij te maken en zo direct schade toe te brengen aan cellen in het lichaam. Ioniserende straling (zoals röntgen of radio-actieve) kan dat wel. Dit betekent echter niet dat blootstelling aan niet-ioniserende straling zonder risico's voor de gezondheid is. De mate waarin schadelijke effecten kunnen optreden is afhankelijk van de frequentie en de intensiteit van de uitgezonden straling. De antenne zendt de elektromagnetische velden vooral horizontaal uit. Vlak voor de antenne zijn de elektromagnetische velden het sterkst. Onder de antenne zijn er nauwelijks elektromagnetische velden. Hoe verder de antenne moet kunnen reiken, hoe hoger het vermogen en/of de antennehoogte moet zijn.

3.1 Blootstellingslimieten

Antennes voor mobiele telecommunicatie worden in Nederland opgesteld met inachtneming van de geldende blootstellingslimieten. De gemeente Haaksbergen is van mening dat op de providers de bijzondere verplichting rust om er voor te zorgen en aan te tonen dat de blootstellingslimieten zo laag mogelijk blijven.

² Informatie hierover via www.antennebureau.nl

3.2 Conclusie

Gezien het zeer lage niveau van de blootstelling en de onderzoeksresultaten die tot op heden zijn verzameld is er geen overtuigend wetenschappelijk bewijs dat de elektromagnetische velden van antenne-installaties nadelige gezondheidseffecten veroorzaken. De verantwoordelijkheid van de beoordeling van de effecten op mens en milieu ligt bij het rijk. Op basis van de huidige wetenschappelijke informatie is geconcludeerd dat uit oogpunt van volksgezondheid plaatsing van antenne-installaties verantwoord is als de door de Europese Commissie aanbevolen en in Nederland gehanteerde blootstellinglimieten niet worden overschreden.

4. Belangenafweging

De gemeente Haaksbergen hecht veel waarde aan een gedegen beleid ten aanzien van antennemasten waarbij de diverse belangen worden afgewogen. Zend- en antenne-installaties dienen op een stedenbouwkundig en maatschappelijk verantwoorde wijze ingepast te worden in het landschap en de bebouwde omgeving. Om een gefundeerd oordeel te kunnen vormen worden in dit hoofdstuk de verschillende belangen afgewogen.

4.1 Behoeftte aan antenne-installaties

Tegenwoordig wordt het in het dagelijkse leven als vanzelfsprekend beschouwd dat we (bijna) overal mobiel kunnen bellen en radio- en tv-signalen kunnen ontvangen. Daarnaast verwacht men van de vitale overheidsdiensten (brandweer, ambulance en politie) dat zij goed met elkaar kunnen communiceren zonder last te hebben van storingen of onvoldoende ontvangst. Voor de hierboven genoemde toepassingen zijn antenne-installaties noodzakelijk. Het aantal benodigde antenne-installaties verschilt per netwerk en toepassing.

Eigenaren van antenne-installaties voor consumentendiensten hebben vooral economische belangen. Het netwerk van de operators moet een dusdanige kwaliteit hebben dat het ten opzichte van de netwerken van andere operators concurrerend is. Het netwerk moet voor een ieder toegankelijk zijn en zal daarom een grote capaciteit moeten hebben. Die grote capaciteit wordt voornamelijk bereikt door een zo groot mogelijke zender/ontvangerdichtheid. Met zo min mogelijk antenne-installaties proberen operators een zo maximaal mogelijke dekking en capaciteit te bereiken, zodat klanten te allen tijde gebruik kunnen maken van het netwerk. De gebruikers van mobiele telecommunicatie wensen tegen een zo goedkoop mogelijk tarief storingsvrij gebruik te kunnen maken van hun apparatuur middels een goed functionerend netwerk.

Naast het economische belang dienen de operators ook een maatschappelijk belang. De telecommunicatienetwerken voorzien namelijk in een grote maatschappelijke behoefte omdat steeds meer mensen gebruik maken van mobiele communicatiemiddelen en men verwacht hiervan dat deze te allen tijde gebruikt kunnen worden.

Ten opzichte van de antenne-installaties voor mobiele communicatie zijn er voor de omroepnetwerken veel minder antennes nodig. De antennes voor omroepnetwerken zijn veel groter en hebben veelal een groter zendvermogen en daarmee ook een groter bereik.

4.2 Maatschappelijke onrust

In het vorige hoofdstuk is reeds ingegaan op de mogelijke effecten van elektromagnetische velden van antenne-installaties op de gezondheid. De WHO en de Gezondheidsraad houden nog steeds vast aan hun standpunt dat er geen negatieve gezondheidseffecten te verwachten zijn op korte of lange termijn zolang de vastgestelde blootstellingslimieten in acht worden genomen bij de plaatsing van antenne-installaties.

Onder de bevolking bestaat er bij menigeen toch bezwaar tegen de plaatsing van antenne-installaties. De bezwaren komen onder andere voort uit bezorgdheid over eventueel op dit moment onbekende gezondheidsrisico's als gevolg van de door hen als onvrijwillig ervaren blootstelling aan elektromagnetische velden die afkomstig zijn van antenne-installaties. Deze tegenstanders ervaren de sterke groei van het aantal antenne-installaties en de vermeende negatieve gezondheidseffecten hiervan als een bedreiging. Deze bezorgdheid wordt nog verder aangewakkerd door de berichtgeving in de media over tegenstrijdige uitkomsten van onderzoeken naar de effecten van de door antenne-installaties opgewekte elektromagnetische velden.

Steeds meer mensen worden geconfronteerd met een antenne-installatie in hun leefomgeving vanwege de toenemende behoefte aan antenne-installaties als gevolg van de toegenomen vraag naar allerlei vormen van mobiele communicatie.

Zoals bij zoveel andere ruimtelijke ordeningsvraagstukken speelt ook hierbij het NIMBY-effect (Not In My Back Yard) een grote rol.

4.3 Belangen gemeente Haaksbergen

De gemeente Haaksbergen hecht er veel waarde aan dat antenne-installaties vanuit welstands-, stedenbouwkundig en maatschappelijk oogpunt zoveel mogelijk geïntegreerd worden in de omgeving zodat wildgroei en horizonvervuiling zoveel mogelijk worden voorkomen. Voor de gemeente is het echter ook belangrijk dat zij kan bijdragen aan goede communicatiemogelijkheden voor haar inwoners en ondernemers. Voor de gemeente is het ook van belang dat bewoners weten dat de gemeente zich, binnen de grenzen van haar bevoegdheden, inzet voor een zo gezond mogelijk leefklimaat binnen de gemeente. Op basis van de Gemeentewet is de gemeenteraad onder meer verantwoordelijk voor de gezondheid binnen het grondgebied van de gemeente.

De verantwoordelijkheden van de diverse overheden zijn ook in het Nationaal Antennebeleid vastgelegd. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) is verantwoordelijk voor de ruimtelijke ordeningsaspecten, en voor de beoordeling en normstelling met betrekking tot de effecten van elektromagnetische velden op mens en milieu. Het ministerie van Economische zaken (EZ) maakt de aanleg van netwerken voor mobiele communicatie mogelijk. Daarnaast houdt Agentschap Telecom, als agentschap van EZ, toezicht op de veiligheidsaspecten van gebruikte apparatuur voor mobiele netwerken. Het agentschap geeft daarbij ook de benodigde vergunningen uit voor het gebruik van frequenties die nodig zijn voor de draadloze en mobiele toepassingen.

Het Antennebureau, het informatie- en voorlichtingsbureau van de overheid over antennes, is onderdeel van Agentschap Telecom. Bij omgevingsvergunningsplichtige antennes is de gemeente verantwoordelijk voor de ruimtelijke ordening en bouwkundige procedures conform de Wabo en het Bouwbesluit.

4.3.1 Verdeling verantwoordelijkheden tussen rijk en gemeente

De verdeling van verantwoordelijkheden tussen de rijksoverheid en gemeenten stoelt op een aantal argumenten. Ten eerste is er de wens om rekening te houden met zowel het maatschappelijk belang van de bescherming tegen de negatieve effecten op mens en milieu, als het maatschappelijk belang van een landelijk dekkende en kwalitatief hoogwaardige mobiele telecom-infrastructuur. Beide aspecten zijn van nationaal belang en behoren op landelijk in plaats van op lokaal niveau te worden geadresseerd.

Ten tweede is de materie, zowel over de effecten op mens en milieu als de technische aspecten van telecommunicatie, complex te noemen. Inhoudelijke deskundigheid bij de beoordeling is daardoor noodzakelijk, maar tevens schaars. De vereiste deskundigheid is op lokaal niveau veelal niet aanwezig. Gemeenten hebben echter wel de mogelijkheid om een beroep te doen op de deskundigheid van de Gemeenschappelijke GezondheidsDienst (GGD). Het standpunt van de GGD wijkt niet af van het standpunt van de rijksoverheid. Dat neemt niet weg dat de gemeente Haaksbergen zich verantwoordelijk voelt voor het welbevinden van haar inwoners. Om die reden zal de gemeente zich, binnen de grenzen van haar bevoegdheden, inzetten voor een gezond leefklimaat voor haar inwoners.

De gemeente heeft slechts beperkte economische belangen bij het plaatsen van antenne-installaties. In enkele gevallen, wanneer op gemeente-eigendom een antenne-installatie wordt geplaatst, kan de gemeente een rechtstreeks economisch belang hebben. Zou het economisch belang ruimer geïnterpreteerd worden dan moet vooral gedacht worden aan het feit dat het voor een gemeente noodzakelijk is dat zij beschikt over de mogelijkheden van modern communicatieverkeer. Bij onvoldoende dekking/capaciteit bestaat de kans dat een gemeente minder interessant wordt als vestigingsplaats voor bedrijven en burgers aangezien de behoefte aan goed mobiel kunnen communiceren groot is.

5. Gemeentelijk antennebeleid

Inleiding

Antennemasten zijn onmisbaar voor het mogelijk maken van mobiel communicatieverkeer. Mobiele telefonie is sterk in opmars. De nieuwste ontwikkelingen op dit terrein vragen ook van de overheid veel inspanningen. Om het mobiele telefonienetwerk goed te kunnen laten functioneren is het noodzakelijk dat er een goede en uitgebreide infrastructuur in de vorm van antennemasten is. Deze antennemasten kunnen door hun hoogte en uiterlijke verschijningsvorm van grote invloed zijn op de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving.

Onder een zendmast wordt verstaan een apparatuurkast, een antennemast en een antenne die kan zenden en ontvangen. Antenne-installaties die niet hoger dan 5 meter zijn kunnen onder voorwaarden zonder omgevingsvergunning geplaatst worden. Deze voorwaarden zijn opgenomen in het Bor.

Antenne-installaties die niet voldoen aan de voorwaarden voor omgevingsvergunningsvrij bouwen zijn omgevingsvergunningplichtig. Aanvragen voor een omgevingsvergunning moeten onder meer getoetst worden aan het bestemmingsplan. De meeste bestemmingsplannen voorzien niet in de mogelijkheid om masten ten behoeve van antenne-installaties te bouwen. In dergelijke gevallen heeft de gemeente de mogelijkheid om met behulp van een afwijking van het bestemmingsplan medewerking te verlenen aan de plaatsing van een antennemast. Ook deze mogelijkheid is opgenomen in het Bor en voor grotere masten in de Wabo.

Om de zendmast op een verantwoorde stedenbouwkundige, landschappelijke en maatschappelijke locatie in te passen is beleid ten aanzien van de locatiekeuze noodzakelijk. In deze beleidsnotitie staan criteria die toegepast kunnen worden bij het verlenen van omgevingsvergunningen in afwijking van het bestemmingsplan of die opgenomen kunnen worden in nieuwe bestemmingsplannen. Door dit beleid op te stellen wordt beoogd de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid van zowel burgers als aanvragers te vergroten.

Het antennebeleid van de gemeente Haaksbergen dient dus enerzijds gericht te zijn op het mogelijk maken van de realisering van een dekkend netwerk voor de aanbieders, zulks ook in het belang van de gebruikers. Anderzijds moeten in dit beleid ook de belangen van omwonenden, de leefomgeving, het landschapsschoon en de stedenbouwkundige aspecten voldoende worden meegewogen.

5.1 Algemene beleidsuitgangspunten

De gemeente Haaksbergen acht het wenselijk dat antenne-installaties op een stedenbouwkundige en maatschappelijk verantwoorde manier worden ingepast in het landschap en de bebouwde omgeving. Het is daarom noodzakelijk regels en richtlijnen vast te stellen voor de plaatsing van antennemasten. De gemeente wil bevorderen dat voor de plaatsing van antennemasten zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van bestaande gebouwen en bouwwerken zoals hoogbouw, torens, lichtmasten en dergelijke. Antenne-installaties kunnen in veel gevallen vergunningsvrij geplaatst worden op bestaande hoogbouw. Voor operators is het ook aantrekkelijker om te kiezen voor plaatsing op of aan bestaande hoogbouw omdat dit tijdswinst oplevert en minder kosten met zich meebrengt. Omdat er in Haaksbergen weinig hoogbouw is, zijn er weinig mogelijkheden tot vergunningsvrij plaatsen van antennes. Dat houdt ook in dat gekeken moet worden hoe op een andere wijze toch aan alle belangen tegemoet gekomen kan worden. Daartoe wordt het volgende overwogen.

Wanneer er geen geschikte hoge gebouwen of bouwwerken aanwezig zijn wordt de voorkeur gegeven aan plaatsing van een solitaire mast op sportcomplexen of bedrijventerreinen. Ook

plaatsing bij aanwezige infrastructurele elementen als wegen, spoorlijnen, viaducten, benzinstations en dergelijke is mogelijk. Woongebieden, natuurgebieden, waardevolle landschappen en waardevolle bebouwing worden bij het plaatsen van antennemasten zoveel mogelijk ontzien. Plaatsing binnen deze gebieden is alleen bij hoge uitzondering mogelijk en onder aanvullende ruimtelijke voorwaarden. Alternatieve locaties moeten goed onderzocht zijn op hun ruimtelijke (on)aanvaardbaarheid en er dient inzicht te zijn in de functionele inpassing in het technisch netwerk (inzicht in dekking mast en zoekgebied plaatsing / technisch netwerk). Pas als uit deze gegevens blijkt dat geen beter alternatief beschikbaar is, kan bij wijze van uitzondering ingestemd worden met een solitaire mast. Het beleid voor niet omgevingsvergunningvrije antenne-installaties in de gemeente Haaksbergen wordt aan de hand van onderstaande uitgangspunten en een aantal wettelijke eisen geformuleerd. Vervolgens zal het beleid per gebied worden beschreven in dit hoofdstuk.

- er moet steeds worden gestreefd naar maximale site-sharing (zie ook artikel 3.24 Telecommunicatiewet)³;
- de plaatsing op bestaande zendmasten of andere bestaande bouwwerken zoals hoogspanningsmasten, lichtmasten en verkeersportalen heeft nadrukkelijk de voorkeur;
- zoveel mogelijk aansluiten op bestaande bebouwing of elementen;
- zoveel mogelijk uit het zicht van omwonenden en gebruikers van de openbare ruimte;
- de installaties dienen zoveel mogelijk te worden geïntegreerd in de architectuur en/of omgeving;
- de installaties mogen geen onevenredige afbreuk doen aan de visuele kwaliteit van gebouw en omgeving;
- specifieke architectonische kenmerken/kwaliteiten mogen niet aangetast worden;
- bij in aanmerking komende nieuwbouw dient rekening te worden gehouden met de integratie van de installatie;
- voor het aanbrengen van installaties nabij bestaande masten en reclamezuilen gelden dezelfde beoordelingscriteria als voor de vormgevende aspecten van gebouwen;
- de antenne-installaties, alsmede de bijbehorende technische installaties en de bedrading moeten door middel van zorgvuldige materiaal- en kleurkeuze in de omgeving ingepast worden;
- het ter beoordeling voor te leggen materiaal dient een volledig inzichtelijk beeld te geven van de beoogde installatie in zijn omgeving, compleet met bijbehorende infrastructuur;
- er worden geen antennes geplaatst op rijks- of gemeentelijke monumenten;
- in principe streven we ernaar antennes minimaal 400 m van de scholen te plaatsen. Mocht dit in de praktijk in bepaalde situaties niet haalbaar zijn kan de afstand tot de school verminderd worden tot 200 m;
- plaatsing in woonwijken wordt zoveel mogelijk voorkomen;
- er wordt naar gestreefd antennes boven de 30 m hoogte te plaatsen.

Niet op elke locatie in de gemeente is de plaatsing van een antenne-installatie wenselijk. Gemeente Haaksbergen maakt onderscheid in stimulerend beleid en restrictief beleid voor bepaalde gebieden in de gemeente.

---

³ Art.3.24 Telecommunicatiewet: *De houders van een vergunning voor het gebruik van frequentieruimte die bestemd is voor het aanbieden van openbare telecommunicatienetwerken of openbare telecommunicatiediensten, zijn over en weer verplicht te voldoen aan redelijke verzoeken tot het medegebruik van antenne-opstelpunten. Hierbij worden in ieder geval de technische mogelijkheden in acht genomen.*

Stimulerend beleid

Stimulerend beleid wil zeggen dat in principe medewerking wordt verleend aan de realisering van een vergunningsplichtige antenne-installatie. Deze medewerking is afhankelijk van de functie van de locatie in een bepaald gebied. Stimulerend wil in dit geval zoveel zeggen als: 'onder voorwaarden mogelijk'. Om medewerking te kunnen verlenen zal in zulke gevallen in ieder geval voldaan moeten worden aan de algemene beleidsuitgangspunten.

Restrictief beleid

Bij restrictief beleid wordt geen medewerking verleend aan de realisering van antenne-installaties in de aangegeven gebieden/functies, tenzij door de aanvrager wordt aangetoond dat in gebieden waar een stimulerend beleid wordt gevoerd geen adequate locatie c.q. oplossing gevonden kan worden.

In zijn algemeenheid wordt een verzoek tot plaatsing van een antenne-installatie getoetst aan de volgende criteria: stedenbouwkundige, landschappelijke, bouwtechnische, welstand, monumentale en maatschappelijke aspecten. Voor gebieden waar een restrictief beleid geldt, gelden deze aspecten in versterkte mate.

Het doel van deze beleidsnota is het voorkomen, dan wel het beperken van de negatieve ruimtelijke effecten van antenne-installaties door deze ruimtelijk op een juiste manier in de omgeving in te passen. Het maakt voor het plaatsen van een mast niet uit of bovenin een zendinstallatie voor GSM of voor UMTS (of 4G) bevestigd wordt. Het ruimtebeslag en het ruimtelijk effect op de omgeving is hetzelfde.

5.2 Gebiedsindeling

Voor de gemeente Haaksbergen is een indeling gemaakt van gebieden waar omgevingsvergunningsplichtige antenne-installaties al dan niet gewenst zijn. Een inventarisatie van de verschillende gebieden in de gemeente Haaksbergen vergemakkelijkt de beslissing over het verlenen van toestemming vergunningsplichtige antenne-installaties. Zo zal de plaatsing van een antenne-installatie op een bedrijventerrein/industrieterrein over het algemeen weinig problemen opleveren.

Om te komen tot een verantwoorde stedenbouwkundige, landschappelijke en maatschappelijke inpassing van antenne-installaties is beleid ten aanzien van de locatiekeuze en vormgeving noodzakelijk. Hieronder wordt aangegeven op welke locaties de gemeente Haaksbergen een stimulerend beleid volgt ten aanzien van de plaatsing van antenne-installaties.

Voor een verantwoorde ruimtelijke inpassing heeft de gemeente Haaksbergen gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak. Concreet komt dit er op neer dat bij de formulering van de toetsingscriteria onderscheid wordt gemaakt tussen de verschillende gebiedstypen.

Voor de gemeente Haaksbergen worden de volgende gebieden beschreven:

- 1- Bedrijventerreinen
- 2- Sportterreinen (of ander knooppunten van menselijke activiteiten)
- 3- Bebouwde kom
- 4- Buitengebied

In deze gebieden kunnen vervolgens per gebied de volgende vier functies worden onderscheiden:

- 1- woonfunctie (wonen/zorginstellingen inclusief scholen)
- 2- werkfunctie (bedrijvigheid)
- 3- recreatieve functie (groen, sportaccommodaties)
- 4- infrastructurele functie (auto-, spoor- en vaarwegen).

Per gebiedstype en/of functie is aangegeven of voor dit gebied of functie een stimulerend of restrictief beleid wordt gevoerd ten aanzien van de locatiekeuze en plaatsing van antenne-installaties. Door middel van dit plaatsingsbeleid hoopt de gemeente Haaksbergen sturing en regulering te geven aan het zoekgedrag van operators naar geschikte locaties binnen de gemeente Haaksbergen.

Daarbij wil de gemeente Haaksbergen onderzocht hebben of het mogelijk is om alle omgevingsvergunningsplichtige antenne-installaties uit de bebouwde kom te verwijderen en daarvoor in de plaats in een schil rondom Haaksbergen hoge masten van 40 m of hoger te plaatsen (site-sharing). Het 4G netwerk zou dan ook in Haaksbergen versneld uitgerold kunnen worden. Van de providers wordt gevraagd en verwacht dit te onderzoeken. Is dit niet mogelijk dan moet gemotiveerd worden waarom dit niet mogelijk is. Voor het geval deze optie niet mogelijk is, geldt het onderstaande.

1- Bedrijventerreinen

Bedrijventerreinen zijn aangewezen gebieden waarbinnen een clustering van bedrijven mogelijk is.

Voor de bedrijventerreinen in de gemeente Haaksbergen geldt dat het esthetische aspect van antennemasten in deze gebieden van minder groot belang is vanwege de vaak aanwezige hoge (industriële) bebouwing. Inpassing van vergunningsplichtige antenne-installaties is op bedrijventerreinen makkelijker te realiseren. De gemeente Haaksbergen hanteert een stimulerend beleid ten aanzien van plaatsing van vergunningsplichtige antenne-installaties op bedrijventerreinen. Voor de plaatsing van vergunningsplichtige antenne-installaties op bedrijventerreinen worden enkele voorwaarden gesteld:

- antenne-installaties worden zoveel mogelijk op bestaande bebouwing gerealiseerd (de aanvrager zal moeten aantonen dat er geen mogelijkheden zijn om vergunningsvrij een antenne-installatie te plaatsen)
- vrijstaande antennemasten worden zoveel mogelijk uit het zicht geplaatst (bekeken vanuit de nabijgelegen gebieden met een woonfunctie).

2- Sportterreinen of andere knooppunten van menselijke activiteiten

Net als bij bedrijventerreinen geldt ook voor deze gebieden dat het esthetische aspect van antenne-installaties in deze gebieden minder van belang is ten opzichte van woongebieden. De inpassing van vergunningsplichtige antenne-installaties is op deze locaties over het algemeen makkelijker te realiseren. De gemeente Haaksbergen hanteert een stimulerend beleid ten aanzien van plaatsing van vergunningsplichtige antenne-installaties op sportterreinen. Voor de plaatsing van antenne-installaties op sportterreinen worden ook enkele voorwaarden gesteld:

- antenne-installaties worden zoveel mogelijk geplaatst op bestaande bouwwerken zoals bijvoorbeeld lichtmasten, tribunes en hoogspanningsmasten (de aanvrager zal moeten aantonen dat er geen mogelijkheden zijn om vergunningsvrij een antenne-installatie te plaatsen);
- vrijstaande masten worden zoveel mogelijk uit het zicht geplaatst (bekeken vanuit de nabijgelegen gebieden met een woonfunctie);

Wanneer het sportterrein of knooppunt van menselijke activiteiten is gelegen in de bebouwde kom verdient het aanbeveling om eerst de mogelijkheden op bedrijventerreinen te onderzoeken.

3- Bebouwde kom

Het gebiedstype 'Bebouwde kom' is het gebied binnen de gemeente dat ook in de bestemmingsplannen en de Beleidsregels Omgevingsrecht wordt aangeduid als 'bebouwde kom'. De bijlages bij deze nota geven aan wat volgens deze nota onder "bebouwde kom" moet worden verstaan. Er is aansluiting gezocht bij de Beleidsregels omgevingsrecht. Voor die beleidsregels is ook de bebouwde kom vastgesteld. Voor de eenduidigheid wordt voor deze nota dezelfde begrenzing van de bebouwde kom aangehouden.

In de bebouwde kom zijn enkele bouwwerken waar antenne-installaties vergunningsvrij geplaatst kunnen worden. Het is hierdoor makkelijker om de antenne-installaties visueel in te passen. Zowel vanuit ruimtelijk oogpunt als vanuit het oogpunt van effectief zendbereik zal door de operators in eerste instantie vaak gekozen worden om antenne-installaties op hoge gebouwen te plaatsen. De antenne-installaties zijn dan minder zichtbaar en de signalen tussen de gebruikers van het netwerk en de antenne-installatie worden niet belemmerd. Vrijstaande masten zijn uit stedenbouwkundig oogpunt niet wenselijk in een woonomgeving. Ten aanzien van locaties met een woonfunctie binnen de bebouwde kom voert de gemeente Haaksbergen een restrictief beleid voor wat betreft de plaatsing van vergunningsplichtige antenne-installaties. In deze gebieden ligt de opdracht bij de providers om gebruik te maken van de mogelijkheden voor plaatsing van vergunningsvrije antenne-installaties. In gebieden binnen de bebouwde kom met een werk-, recreatieve of infrastructurele functie voert de gemeente Haaksbergen een meer stimulerend beleid ten aanzien van vergunningsplichtige antenne-installaties. Enkele voorwaarden die gemeente Haaksbergen hanteert bij dit stimulerende beleid zijn:

- de antenne-installaties worden zoveel mogelijk op bestaande gebouwen en bouwwerken geplaatst (de aanvrager zal moeten aantonen en goed onderbouwen dat plaatsing van een bouwvergunningvrije installatie niet mogelijk is);
- de antenne-installaties worden zoveel mogelijk uit het zicht geplaatst (bekeken vanuit de naastgelegen gebieden met een woonfunctie);
- de afmetingen van de antenne-installatie worden zoveel mogelijk geminimaliseerd waarbij wel rekening dient te worden gehouden met de mogelijkheid tot site-sharing;
- de antenne-installatie wordt waar mogelijk geïntegreerd in de architectuur en/of omgeving.

Opmerking: Wat betreft de hoogte van antennemasten moet opgemerkt worden dat de hoogte van dergelijke masten altijd boven de bestaande omringende bebouwing uitkomt omdat de antennes vrij moeten kunnen zenden (obstakelvrij) en er genoeg hoogte over moet blijven om de mast geschikt te maken voor site-sharing.

Uit bovenstaande blijkt dat vergunningsplichtige antennemasten bij voorkeur niet in de woonomgeving worden geplaatst. Voor de bebouwde kom wordt de voorkeur gegeven aan plaatsing van een solitaire antennemast bij sportcomplexen of bedrijventerreinen. Ook plaatsing bij aanwezige infrastructurele elementen als wegen, spoorlijnen, viaducten en benzinestations is mogelijk.

Het is echter niet altijd mogelijk om de woonomgeving te ontzien. Soms is het noodzakelijk om een mast binnen een woongebied te plaatsen om zodoende een goed dekkend netwerk te kunnen creëren (verplichting voor operators). Daarbij speelt nog mee dat zich binnen een woonomgeving veelal de meeste gebruikers van het netwerk bevinden. Hoe meer mensen bij elkaar, hoe meer gebruik wordt gemaakt van de mobiele mogelijkheden. Om in zulke gevallen de belangen van zowel de operators als bewoners zoveel mogelijk te waarborgen zal in zulke gevallen getracht moeten worden een locatie te vinden die voor beide partijen acceptabel is.

De plaatsing van antenne-installaties in de woonomgeving wordt slechts overwogen als is aangetoond dat plaatsing buiten de woonomgeving op (zwaarwegende) technische bezwaren stuit. Aan plaatsing van antenne-installaties binnen een afstand van 200 m tot scholen wordt niet meegewerkt.

4- Buitengebied

Om voldoende dekking in de gehele gemeente te kunnen garanderen is het noodzakelijk dat er ook antenne-installaties in het buitengebied worden geplaatst.

Het buitengebied van de gemeente Haaksbergen wordt omschreven als de gebieden buiten de bebouwde kommen. Het buitengebied bestaat uit gebieden met diverse functies.

Te denken valt hierbij aan gebieden met een agrarisch karakter maar ook natuur- en recreatiegebieden.

Ten aanzien van de plaatsing van antenne-installaties in het buitengebied streeft gemeente Haaksbergen naar een zo gunstig mogelijke landschappelijke inpassing waarbij geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke en/of natuurwaarden in de directe omgeving. De antenne-installaties dienen op zo'n manier en op zo'n locatie gerealiseerd te worden dat ze de minste verstoring van de horizon opleveren. Uitgangspunt is dat de antenne-installaties en vrijstaande masten zoveel mogelijk bij bestaande bebouwing en (infrastructurele) elementen worden geplaatst. Hierbij valt te denken aan (spoor)wegen, viaducten, hoogspanningsmasten en verkeersportalen maar ook aan agrarische bedrijven en de hierbij aanwezige hoge bouwwerken zoals silo's.

Vanwege de beperkte beschikbaarheid van hoge bouwwerken in het buitengebied zullen aanvragers vooraf extra zorg moeten besteden aan de zoektocht naar dergelijke bouwwerken in het buitengebied. De gemeente Haaksbergen geeft het advies aan de providers om de diverse belangenorganisaties in het buitengebied, zoals bijvoorbeeld Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, IVN-Haaksbergen en Natuur en Milieu Haaksbergen te betrekken bij de zoektocht en tot overeenstemming te komen alvorens over te gaan tot het indienen van een aanvraag om omgevingsvergunning.

Het buitengebied van de gemeente Haaksbergen wordt gekenmerkt door de verschillende landschappen die erin voorkomen. Zo is het buitengebied onder te verdelen in open en gesloten landschappen. Een antenne-installatie in een open weidelandschap zal eerder opvallen dan in een bos. Een locatie in of aan de rand van een bos verdient dan ook de voorkeur boven een locatie in een open gebied. In het buitengebied van de gemeente Haaksbergen liggen ook enkele (beschermde) natuurgebieden. Deze gebieden zullen zoveel mogelijk moeten worden ontzien. Hier dient een grote mate van terughoudendheid te worden betracht.

In beginsel dienen de volgende elementen te worden ontzien:

- woongebouwen (mits vergunningsplichtig; vergunningsvrije antennes worden met dit beleid niet geregeld)
- monumenten
- landschappelijk waardevolle gebieden (natuurgebieden en waardevolle cultuurlandschappen)
- open landschappen;
- overige waardevolle bebouwing.

Plaatsing in deze gebieden kan alleen bij uitzondering onder de volgende voorwaarden en onder uitsluiting van monumenten:

- alternatieve locaties moeten goed onderzocht zijn op ruimtelijke en technische (on)aanvaardbaarheid;
- er dient inzicht te bestaan in de functionele inpassing in het technisch netwerk (inzicht in bedekking masten en zoekgebied plaatsing / technisch netwerk).

Pas als uit deze gegevens blijkt dat geen beter alternatief beschikbaar is, kan als uitzondering op de regel, ingestemd worden met de plaatsing van een antennemast in de gebieden die in beginsel dienen te worden ontzien. Hierbij geldt als voorwaarde dat, gelet op de in het geding zijnde ruimtelijke kwaliteiten, de aantasting beperkt blijft tot een enkele mast van een hoogte, die in verhouding staat tot de hoogte van elementen in de omgeving. Daarnaast zal inzicht moeten worden gegeven in de (technische) onhaalbaarheid van andere, in eerste instantie, ruimtelijk gezien meer geschikt lijkende locaties. Ten aanzien van de masthoogte dient in de afweging over de aanvaardbaarheid van de hoogte een relatie gelegd te worden met de hoogte en schaal van de aanwezige bebouwing en/of het landschap. Moet de antennemast hoger worden dan 40 m dan moet door middel van een ruimtelijke onderbouw voor deze uitzonderingsgevallen nut en noodzaak aangetoond

worden. Een solitaire antennemast in het buitengebied wordt alleen toegestaan onder de voorwaarde dat deze geschikt is voor medegebruik door andere operators (site-sharing).

De plaats of omgeving van de antennemast dient zodanig te worden gekozen dat de antennemast zo min mogelijk als zelfstandig onderdeel in het oog springt. In dat kader kan worden gedacht aan een uitvoering als kunstobject of als onderdeel van een kunstwerk (brug, hoogspanningsleidingen, viaduct of iets dergelijks). Aan masten die – in uitzonderlijke situaties- worden geplaatst in of nabij gebieden met natuur en/of bosbestemming en in agrarisch gebied van landschappelijke en/of natuurwetenschappelijk waarde, kunnen extra eisen worden gesteld ten aanzien van het uiterlijk van de mast. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat masten met een vakwerkconstructie door hun transparante vormgeving minder nadrukkelijk aanwezig zijn als andere mastconstructies. Op ooghoogte kan de mast gecamoufleerd worden door beplanting rondom de voet aan te brengen waardoor de mast in de directe nabijheid zoveel mogelijk aan het oog wordt onttrokken.

Het bovenste gedeelte van een antennemast zal vanwege de grote hoogte van de mast (in de meeste gevallen tot 40 m) vrijwel altijd zichtbaar zijn.

5.3 Plaatsingsbeleid

Vergunningsplichtige antenne-installaties (veelal masten) worden bij voorkeur geplaatst op bedrijventerreinen. Indien binnen het zoekgebied voor een nieuwe antenne-installatie geen bedrijventerrein aanwezig is kan worden uitgeweken naar sportterreinen of een ander knooppunt van menselijke activiteiten. Zijn binnen het zoekgebied ook geen sportterreinen of knooppunten van menselijke activiteiten aanwezig dan zal binnen de bebouwde kom gezocht moeten worden naar een geschikte locatie. Het buitengebied zal zoveel mogelijk worden ontzien. Plaatsing van antenne-installaties in het buitengebied is echter niet tegen te houden. In die gevallen waar een antenne-installatie geplaatst moet worden in het buitengebied zal gezocht moeten worden naar de stedenbouwkundig meest wenselijke situatie waarbij de installatie zoveel mogelijk landschappelijk wordt ingepast en aan het oog wordt onttrokken.

De plaatsing van antenne-installaties vind bij voorkeur plaats op/in (ingedeeld op volgorde van meest wenselijk naar minst wenselijk):

1. Bedrijventerreinen;
2. Sportterreinen of andere knooppunten van menselijke activiteiten;
3. Bebouwde kom;
4. Buitengebied.

Ten aanzien van de locatiekeuze zijn operators sterk afhankelijk van het zoekgebied waarbinnen gezocht moet worden en de hierbinnen beschikbare gronden. Over het algemeen heeft de aanvrager voor een antenne-installatie zelf geen gronden in bezit binnen het zoekgebied waardoor de aanvrager afhankelijk is van de medewerking van de grond-eigenaren. De beschikbare gronden zijn dus erg bepalend voor de uiteindelijk gekozen locatie.

5.4 Overige

5.4.1 Monumenten

Op basis van de Monumentenwet 1988 is het aanbrengen van een telecom-zendinstallatie of vergunningsvrije onderdelen in, op, aan of bij een monument omgevingsvergunningsplichtig. Hoewel het gezien de huidige technieken goed mogelijk is om antenne-installaties op te laten gaan in de bebouwing waardoor ze vaak niet meer opgemerkt worden, zijn wij van mening dat aan plaatsing van antenne-installaties geen medewerking kan worden verleend. Als gevolg van de financiële crisis is ook in Haaksbergen minder budget beschikbaar voor het in stand kunnen houden van monumenten. Op dit moment kent Haaksbergen een relatief gezond monumentenbestand. Om te voorkomen dat er aan monumenten werkzaamheden verricht worden die niet gericht zijn op de instandhouding van dat monument, wordt er geen

medewerking verleend aan de plaatsing van een antenne-installatie in, op of aan een monument.

5.4.2 Gemeentelijke eigendommen

Eén van de speerpunten in het Nationaal Antennebeleid is het beschikbaar krijgen van zoveel mogelijk geschikte opstelpunten voor antenne-installaties. Door het beschikbaar stellen van rijksobjecten voor plaatsing van antenne-installaties draagt de rijksoverheid hier aan bij. Ook gemeente Haaksbergen heeft gebouwen en terreinen in haar bezit. In navolging van het Nationaal Antennebeleid kan gemeente Haaksbergen ervoor kiezen om haar eigendommen beschikbaar te stellen voor plaatsing van antenne-installaties. De vraag of Haaksbergen ook daadwerkelijk gemeentelijke eigendommen beschikbaar stelt c.q. kan stellen laat zich echter niet eenvoudig beantwoorden.

Op zich zijn wij van mening dat het mogelijk zou kunnen zijn dat de gemeente Haaksbergen eigendommen beschikbaar stelt voor het plaatsen van antenne-installaties. Daar staan immers ook inkomsten voor de gemeente Haaksbergen tegenover. Of daadwerkelijk tot plaatsing overgegaan kan worden hangt echter volledig af van de situatie ter plaatse. Als er al sprake kan zijn van het beschikbaar stellen van gemeentelijke eigendommen, is er dus sprake van maatwerk. Het kan dus zo zijn dat het ene gemeentelijke object wel geschikt is maar het andere object absoluut niet. Op basis hiervan mogen providers dus niet zonder meer uitgaan van een positieve grondhouding van de gemeente als het gaat om plaatsing van antenne-installaties op gemeentelijke eigendommen.

5.4.3 Toepassingsbereik

Antenne-installaties kunnen worden onderscheiden in vergunningsplichtige antenne-installaties en vergunningsvrije installaties. Alleen de vergunningsplichtige antenne-installaties worden getoetst aan het in deze beleidsnota beschreven beleid wanneer deze wegens strijd met het bestemmingsplan, niet zonder afwijking van het bestemmingsplan kunnen worden gerealiseerd.

5.4.4 Welstand

Alle aanvragen voor vergunningsplichtige antenne-installaties worden voor advies voorgelegd aan de welstandscommissie. De beoordeling door de welstandscommissie bestaat uit een toets of het bouwwerk voldoet aan redelijke eisen van welstand. Als richtlijn wordt aangehouden, dat de antennemast van onopvallende aanwezigheid moet getuigen en aangepast moet zijn aan de omgeving. Verder wordt verwezen naar de Welstandsnota van de gemeente Haaksbergen. Aan de plaatsing van een antenne-installatie in het buitengebied worden meer eisen gesteld als het gaat om het aanbrengen van afschermdende beplanting of de kleur van de vakwerkmast.

5.4.5 Hardheidsclausule

In uitzonderlijke gevallen, uitsluitend ter beoordeling van het college van burgemeester en wethouders, waarbij de toepassing van de in hoofdstuk 5 geformuleerde criteria tot onbillijkheden van overwegende aard zou leiden, kan van deze beleidsregel worden afgeweken. Slechts een goed gemotiveerde reden van technische aard kan voor een afwijking van de genoemde voorkeuren leiden. Deze hardheidsclausule is gebaseerd op artikel 4:84 Algemene wet bestuursrecht.

5.4.6 Uitzonderingen

Het komt nog wel eens voor dat een aanvrager/operator verzoekt om een antenne-installatie te plaatsen in een gebied die volgens deze beleidsnota als niet wenselijk wordt beschreven. In dergelijke gevallen zal alleen medewerking worden verleend als de aanvrager door middel van een goed onderbouwde motivering (met overzichten, berekeningen en tekeningen) kan aantonen dat er binnen het zoekgebied geen andere locatie voorhanden is. De aanvrager zal in dat geval ook moeten aantonen dat er is gekeken naar andere, meer geschikte, locaties binnen het zoekgebied.

6 Aanpak communicatie antennebeleid

Als lokale overheid speelt de gemeente Haaksbergen in principe een bescheiden rol als het gaat om de communicatie over antenne-installaties. Een klein deel van de plaatsingen is omgevingsvergunningsvrij (masten onder 5 meter), waardoor de gemeente niet bij de locatiekeuze betrokken is. Als de gemeente er wél bij betrokken is, dan is de rol beperkt. Zo gaat de gemeente niet over eventuele gezondheidsrisico's. Dat aspect is landelijk ondergebracht bij het ministerie.

6.1 Het doel

De beleving van mensen ten aanzien van antenne-installaties en de mogelijk daarmee gepaard gaande maatschappelijke onrust, wordt vaak beïnvloed door onbekendheid, onvrijwilligheid en een gevoel van onrechtvaardigheid met betrekking tot het onderwerp. Om deze beleving positief te beïnvloeden en een soepele afhandeling van de procedures te bevorderen, is het belangrijk dat er goede informatie wordt gegeven en dat inwoners weten op welke manier zij invloed kunnen uitoefenen.

Als het gaat om antennebeleid, dan wil de gemeente Haaksbergen ook dat haar inwoners optimaal worden geïnformeerd over:

- Europees, landelijk en lokaal beleid
- Ruimtelijke procedures met betrekking tot antenne-installaties
- Mogelijkheden om invloed uit te kunnen oefenen
- Concrete plannen voor de plaatsing van een antenne-installatie

6.2 Welke partijen?

Bij de communicatie rondom antenne-installaties is sprake van vier verschillende actoren met elk hun eigen rol en belangen ten aanzien van (de communicatie rondom) antenne-installaties. De actoren die een rol spelen zijn:

- De gemeente → beslist, informeert en bemiddelt tussen provider en omwonenden
- De providers → informeren omwonenden bij plaatsen vergunningsvrije installatie
- Omwonenden / belanghebbenden → informatiebehoefte
- De pers / media → verspreiden informatie

Met de providers is afgesproken dat zij voorafgaand aan de plaatsing van vergunningsvrije antenne-installaties de inwoners en de gemeente informeert.

6.3 Doelgroep

De belangrijkste doelgroep zijn de inwoners van de gemeente Haaksbergen en dan in het bijzonder de omwonenden van toekomstige antenne-installaties.

6.4 Centrale boodschap

Antennebeleid is een landelijke kwestie, waarin de gemeente maar een beperkte rol heeft. Wel probeert de gemeente, binnen de ruimte die ze daarvoor heeft, antenne-installaties zoveel mogelijk uit bewoond gebied te houden en te beperken tot plekken als bedrijven- en sportterreinen. De providers en gemeente zetten zich ervoor in dat inwoners op de hoogte zijn van wat er komen gaat en dat waar mogelijk worden betrokken bij de locatiekeuze. Bij het verlenen van vergunningen voor antenne-installaties mag en kan de gemeente gezondheidsaspecten niet laten meewegen. Die bevoegdheid ligt bij het ministerie, niet bij de gemeente. De gemeente zal er altijd naar streven de mogelijke gevolgen van straling voor haar inwoners te beperken door te wijzen op het belang van afstand houden tot stralingsbronnen, zowel horizontaal als verticaal.

6.5 Middelen

Voor het bereiken van de communicatiedoelstelling, zetten we de volgende middelen in:

- GemeenteNieuws: serie artikelen over antennebeleid en aanverwante zaken
- Persberichten
- Internet: aparte pagina met artikelen, procedures, inspraakmogelijkheden en links
- Twitter: doorplaatsen van nieuwsberichten